Pohjois-Suomen
ympäristölupavirasto

LUPAPÄÄTÖS
Nro 13/04/1
Dnro Psy-2002-y-122
Annettu julkipanon jälkeen
3.2.2004

ASIA Karsikkosuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Ranua

LUVAN HAKIJA Haarahiltuset Oy/
PMP OY/ Seppo Paakkola
Paulaharjuntie 22
90530 Oulu

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI 4
HAKEMUS 4
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE 4
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA 4
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET SEKÄ ALUEEN KAAVOITUSTILANNE 4
TOIMINTA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ 5
Ympäristön tila 5
Alueen hydrologia ja geologia 5
Alueen luonnon tila ja rakennettu ympäristö 5
Vesistön tila ja käyttökelpoisuus 6
Pohjaveden tila 6
Melutilanne ja liikenne 7
Muut kuormittavat toiminnat 7
Alue ja kohteet, joihin toiminnalla voi olla vaikutuksia 7
Luonnonsuojelualueet ja muut luontokohteet 7
Asutus ja muu rakennettu ympäristö 7
Alueen kalatalous 8
TOIMINTA 8
Yleiskuvaus toiminnasta 8
Tuotteet ja tuotanto 9
Polttoaineet 9
Liikennejärjestelyt 9
Työmaan liikennejärjestelyt 9
Työmaaliikenne 10
Jälkihoito ja -käyttö 10
Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP) 10
YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN 11
Päästöt pintavesiin 11
Vesiensuojeluratkaisut ja -rakenteet 11
Rakenteiden ja laitteiden hoito 11
Vesiin joutuvien päästöjen määrä ja laatu 12
Päästöt maaperään ja pohjaveteen 13
Päästöt ilmaan 13
Melu ja tärinä 13
Maisemamuutokset 14
Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen 14
Jätteiden määrä ja laatu 14
Jätteiden kerääminen, kuljetus ja käsittelypaikat 14
TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN 14
Vaikutus luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin 14
Vaikutus pintavesiin ja niiden käyttöön 15
Vaikutus maaperään ja pohjaveteen 18
Pölyn vaikutus 18
Melun vaikutus 18
TOIMINNAN JA VAIKUTUSTEN TARKKAILU 19
POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN 20
Työmaan paloturvallisuus 20
Muut riskit ja häiriötilanteet 20
Ympäristövahinkovakuutus 20
ESITETYT MUUT TOIMENPITEET JA KORVAUKSET 20
Kalatalousvelvoitteet ja korvaukset 20
Pölyvaikutusten vähentäminen 21
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY 21
Lupahakemuksen täydennykset 21
Lupahakemuksesta tiedottaminen 21
Lausunnot 21
1. Lapin ympäristökeskus 21

2. Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus ... 24
3. Ranuan kunta ja Ranuan kunnan kaavoitusviranomainen ... 24
3. Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ... 24
Mielipide ... 24
4. Lapinrajan kylät ry ja Elämyksiä Etelä-Lapista -hanke ... 24
Hakijan kuuleminen ja vastine ... 25
Y M P Ä R I S T Ö L U P A V I R A S T O N R A T K A I S U ... 27
KÄSITTELYRATKAISU ... 27
YMPÄRISTÖLUPARATKAISU ... 27
LUPAMÄÄRÄYKSET ... 28
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi ... 28
Päästöt vesiin ... 28
Päästöt ilmaan ja melu ... 28
Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen ... 29
Varastointi ... 29
Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet ... 29
Toiminnan lopettaminen ... 29
Tarkkailu- ja raportointimääräykset ... 30
OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE ... 30
RATKAISUN PERUSTELUT ... 30
Käsittelyratkaisun perustelut ... 30
Lupaharkinnan perusteet ... 30
Luvan myöntämisen edellytykset ... 31
Lupamääräysten perustelut ... 34
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi ... 34
Tarkkailu- ja raportointimääräykset ... 35
VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN ... 35
LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN ... 36
Päätöksen voimassaolo ... 36
Lupamääräysten tarkistaminen ... 36
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen ... 37
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO ... 37
Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus ... 37
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET ... 37
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN ... 37
Ratkaisu ... 37
Perustelu ... 37
Oikeusohje ... 37
MUUTOKSENHAKU ... 38

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Turvetuotantoalue sijaitsee Ranuan kunnassa Ranuan ja Pudasjärven välisen kantatien nro 78 varressa noin 4 kilometriä Ranuan keskustasta etelään osittain Iijoen vesistöalueella ja osittain Kuivajoen vesistöalueella.

HAKEMUS

Haarahiltuset Oy on 23.10.2002 hakenut toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa turpeen nostoon Karsikkosuolta ja vesien johtamiseen vesistöön.

Tuotanto on aloitettu 41 ha:n suuruisella alueella tuotanto on aloitettu sen jälkeen, kun Lapin ympäristökeskus vuonna 1994 toteutti kuntoonpanosuunnitelman. Jäljellä olevaksi tuotantoajaksi on arvioitu 5 vuotta. Vedet johdetaan vesiensuojelurakenteiden kautta reittiä Heinijoki – Kivijoki – Oijärvi – Kuivajoki.

Lisäksi lupaa haetaan 99,4 ha:n suuruisen lisäalueen kunnostamiseen ja tuotantoon. Lisäalueella tuotantoajaksi on arvioitu 15–20 vuotta. Lisäalueelta vedet on tarkoitus johtaa vesiensuojelurakenteiden kautta reittiä Ranuanjoki – Siuruanjoki – Iijoki.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 hehtaaria.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 5) c kohdan mukaan ympäristölupavirastossa käsitellään turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 hehtaaria.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET SEKÄ ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Toiminnalle ei aiemmin ole haettu lupaa. Lapin ympäristökeskus on 18.2.2002 antamallaan päätöksellä 1301Y0182-133 velvoittanut Haarahiltuset Oy:n hakemaan ympäristöluvan Karsikkosuon turvetuotannolle 31.12.2003 mennessä.

Karsikkosuo on Rovaniemen 19.5.2000 vahvistetussa maakuntakaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Tuotannossa oleva alue sijaitsee tilalla Joukola RN:o 2:530, jonka omistaa Ranuan Turve Ky. Hakija omistaa lisäalueen, joka sijaitsee tiloilla Karsikko-

lampi RN:o 2:27, Uusitalo RN:o 2:585 sekä määräaloilla tiloista Viitaharju RN:o 23:2 ja Kemi-Viita-Aho RN:o 23:4.

TOIMINTA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Ympäristön tila

Alueen hydrologia ja geologia

Karsikkosuo sijoittuu osittain Iijoen vesistöalueella Ranuanjoen valuma-alueelle (61.462) ja osittain Kuivajoen vesistöalueella Heinijoen valuma-alueelle (63.055).

Ranuanjoen valuma-alue Karsikko-ojan suun kohdalla on noin 105 km^2 ja jokisuussa laskussa Siuruanjokeen 213 km^2. Heinijoen suun valuma-alue on 47 km^2 ja Kivijoen yläosan 156 km^2.

Koska Karssikkosuo sijaitsee Kuivajoen ja Iijoen vedenjakaja-alueella ja lähellä ei ole sopivaa virtaamanmittauspaikkaa, virtaamatietojen lähteenä on käytetty Kuivajoen puolivälissä sijaitsevan Ravaskan mittauspisteen (F=1 279 km^2) aineistoa vuosilta 1981–2001. Kesäajan keskiylivalumana on käytetty 43,3 l/s km^2.

Ranuanjoessa tuotantoalueelta johdettavat vedet kulkevat noin 20 km ennen Siuruanjokea ja Heinijoessa noin 11 km ennen Kivijokea.

Karsikkosuon ympärille kaivetuissa eristysojissa tuotantoalueen ulkopuoliset vedet johdetaan painovoimaisesti joko Heinijokeen tai Latvaojan kautta Ranuanjokeen. Osa lisäalueen eristysojien vesistä joudutaan ohjaamaan pintavalutuskentälle 2, mikä on otettu huomioon kentän mitoituksessa. Lisäalueen kunnostusta ei ole aloitettu.

Alueen luonnon tila ja rakennettu ympäristö

Karsikkosuon alue kuuluu Perä-Pohjanmaan eliökuntaan ja Suomen suoaluejaossa Pohjanmaan - Kainuun aapasuovyöhykkeeseen. Karsikkosuon pohjois- ja keskiosassa on mäntyä kasvavaa vaivaiskoivurämettä, jonka pensaskerroksessa on myös pieniä kuusia. Alueen pohjoisimmassa osassa on avoimempaa ja kosteampaa rimpistä suota. Eteläisen oligotrofista lyhytkorsinevaa olevan alueen reunoilla on rämettä. Karsikkosuon ympärillä olevat kankaat ovat hakattuja ja kasvavat mäntytaimikkoa tai nuorta kasvatusmetsää.

Iijoen vesistöalueella Ranuan valuma-alueelle ja Kuivajoen vesistöalueella ei ole voimalaitoksia. Lähiasutuksen ohella tuotantoalueen läheisyydessä ei ole ilmoitettu olevan erityiseen käyttöön otettuja maa-alueita.

Lapin Vesitutkimus Oy on kartoittanut Karsikkosuon lisäalueen kasvillisuuden ja linnuston. Maastotyöt suunnittelualueella on tehty kesällä 2002.

Vesistön tila ja käyttökelpoisuus

Tarkkailuaineisto

Hakemuksessa (liite 14) on tarkasteltu Ranuanjoen veden laatua Ranuan jätevedenpuhdistamon tarkkailussa vuosina 1997–2001 otettujen vesinäytteiden analyysitulosten perusteella. Näytteenottopaikat olivat jätevesien purkupaikan alapuolella (R26) noin 2 kilometriä Karsikko-ojan suun yläpuolella ja Viita-ahon kohdalla (R24) noin 2 kilometriä Karsikko-ojan alapuolella.

Ranuan kaatopaikan tarkkailutuloksia on käytettävissä vuodesta 1996 alkaen ja ne ovat samoista vesistöistä, joihin Karsikkosuon turvetuotannon kuormitus kohdistuu.

Karsikkosuon tuotannossa olevan osan kuntoonpanoaikana seurantaa suoritettiin vuosina 1994–1995 hakemusasiakirjoihin liitetyn tarkkailuohjelman (liite 5) mukaisesti.

Karsikko-oja

Karsikko-ojan vesi oli vuosina 1996–2001 ravinteikasta sekä rauta- ja humuspitoista. Etenkin humus- ja fosforipitoisuudet olivat korkeita. Karsikko-ojan veden laatu on vaihdellut voimakkaasti, mikä on havaittu muun ohella ajoittain hyvin korkeina humupitoisuuksina. Ammoniumtypen osuus veden kokonaistypestä on kuitenkin ollut keskimäärin vain 6 %.

Ranuanjoki

Ranuajoen vesi on Karsikkosuon kohdalla humuksen ja raudan ruskehtavaksi värjäämää. Jokeen on ajoittain kesällä valunut levämassaa Ranuanjärvestä ja Takajärvestä. Takajärven vesikasvillisuuden niittäminen 1990 -luvun lopulla ja Ranuanjärveen vuonna 2001 asennettu ilmastin ovat parantaneet tilannetta. Ranuan jätevedenpuhdistamolta johdetut vedet ovat nostaneet typen määrää Ranuanjoessa etenkin talvella, jolloin puhdistusteho on laskenut. Uusi bioroottoripuhdistamo ja teollisuuden jätevesikuormituksen aleneminen vähentävät vesistökuormitusta vastaisuudessa. Ranuanjoen veden typpipitoisuuden nousu jääneekin lyhytaikaiseksi talvikausia lukuun ottamatta.

Typpeä vedessä on melko vähän verrattuna fosforipitoisuuksiin, mutta ravinnesuhteen 12/14 perusteella joko typpi tai fosfori on minimiravinne. Tämä ilmenee kesäaikana myös mineraaliravinteiden määräsuhteesta. Nitraattipitoisuudet ovat olleet määritystarkkuuden alarajalla, mutta vedessä on ollut fosfaattia. Tämä viittaa ainakin ajoittaiseen fosforin ylimäärään vedessä.

Heinijoki

Heinijoen latvoilla veden laadulle tunnusomaista Karsikko-ojan tavoin on korkea humus- ja fosforipitoisuus. Liuenneita suoloja Heinijoessa oli Karsikko-ojaa enemmän, mikä johtui todennäköisesti kaatopaikasta ja pohjavesien valumista. Kaatopaikoille tyypillisiä vaikutuksia ei juurikaan havaittu, koska kaatopaikan päästöt eivät tule suoraan ojaan.

Pohjaveden tila

Karsikkosuon tuotantoalueen läheisyydessä ei hakijan tietojen mukaan ole merkittäviä pohjavesiesiintymiä.

Melutilanne ja liikenne

Karsikkosuolla työkoneiden ja raskaiden ajoneuvojen aiheuttama melu vastaa maataloudesta aiheutuvaa konemelua. Melupäästöt keskittyvät touko-syyskuun väliselle tuotantokaudelle keskimäärin 30–50 päivänä. Tällöin melua voi aiheutua myös öisin, koska sääolojen salliessa tuotantotoimia harjoitettaan kaikkina vuorokauden aikoina.

Tuotantoalueilta turve kuljetetaan yleensä loka- ja huhtikuun välisenä aikana siten, että tuotantoalueilla olevat aumat tyhjennetään työmaa kerrallaan. Yhdeltä suolta turve kuljetetaan 1–2 kuukauden kuluessa. Kuljetusten aiheuttama hetkittäinen melu vastaa muuta liikennemelua. Kuljetukset voivat ajoittua kaikkiin vuorokauden aikoihin.

Muutoin toiminnasta aiheutuu satunnaista liikenteen ja työkoneiden melua.

Tuotantoalueen läheisyydessä olevasta asutuksesta yksi asuinrakennus sijaitsee aumalle 2 johtavan tieyhteyden varrella.

Muut kuormittavat toiminnat

Ranuan jätevedenpuhdistamolla puhdistetut jätevedet johdetaan Ranuanjokeen vesioikeuden luvan nro 101/93/1 nojalla. Jätevesien johtamisesta aiheutuneiden edunmenetysten selvittämistä koskevassa päätöksessä nro 68/96/1 vesioikeus asetti toiminnanharjoittajalle istutusvelvoitteen. Sittemmin lupaehdot on tarkistettu vesioikeuden päätöksellä nro 54/99/1.

Tuotantoalueelta pohjoiseen sijaitsee Ranuan kunnan kaatopaikka, jonka toiminta on hakijan mukaan tarkoitus lopettaa vuonna 2007.

Heinijoen latvaosalla on Karsikkosuon tuotantoalueen lisäksi kaatopaikka ympäristöineen, peltoja ja metsäaluetta. Heinijoen latvaosan tila on pistekuormituksesta ja ojituksista johtuen muuttunut, mikä voidaan havaita tarkkailutuloksista.

Alue ja kohteet, joihin toiminnalla voi olla vaikutuksia

Luonnonsuojelualueet ja muut luontokohteet

Tuotantoalueella tai sen läheisyydessä ei ole ilmoitettu olevan luonnonsuojelualueita tai erityisiä luontokohteita.

Lapin ympäristökeskuksen mukaan Karsikkosuon länsipuolella noin 7 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Natura 2000 -verkostoehdotukseen sisällytetty Litokaira sekä Lapiosuon–Ison Äijönsuon soidensuojelualue. Nykyisin tuotannossa olevasta alueelta vedet johdetaan Heinijoessa Litokairan halki. Karsikkosuon eteläpuolella noin 5 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Asmuntin–Lamminsuon soidensuojelualue, joka myös on sisällytetty Natura 2000 -verkostoehdotukseen.

Asutus ja muu rakennettu ympäristö

Karsikkosuon pohjoisosassa lähimpään asutukseen on matkaa 100 metriä ja itäosassa 600 metriä. Lisäksi tuotantoa sijaitsee maantien nro 78 varressa.

Alueen kalatalous

Ranuanjoki

Kalastuksesta Siuruanjoen vesistöalueella vuonna 1999 tehdyssä kalastustiedustelussa kysyttiin myös Ranuanjoen varren paikallis- ja mökkitalouksilta kalastuksesta ja saaliista. Tulosten mukaan Ranunjoella kalastettiin huomattavasti vähemmän kuin alempana vesistössä Siuruanjoella. Vastauksia saatiin seitsemän, joista neljä oli paikallis- ja kolme vapaa-ajan talouksista.

Ranuanjoella kalastetaan arviolta 10–15 joenvarren paikallisesta tai vapaa-ajantaloudesta. Vuosisaalis on keskimäärin 20 kg taloutta kohti. Saalis saatiin lähinnä heittokalastusvälineillä ja verkoilla ja pääasiallisia saaliskaloja olivat hauki ja särkikalat. Myös harjusta saatiin, mutta istutuksista peräisin olevat taimensaalit olivat satunnaisia.

Ranuanjoen yläpuoliset Takajärvi ja Ranuanjärvi ovat viime vuosikymmenellä rehevöityneet ja niiden särkikalakannat ovat kasvaneet, mikä vaikuttaa todennäköisesti myös Ranuajoen kalastoon Karsikkosuon vaikutusalueella. Särkikalojen lisääntyminen todettiin myös tiedusteluun vastanneiden kommenteissa. Lisäksi todettiin, että kirjolohet olivat vallanneet harjuksien asentopaikkoja ja että taimensaaliit olivat ilmeisesti istutusten harventumisesta johtuen vähentyneet.

Heinijoki

Ranuan yhteismetsän osakaskunnan esimiehen mukaan Heinijoki on nykyään kalastuksellisesti merkityksetön. Aiemminkin vähäinen pyynti katiskoilla on loppunut veden heikosta laadusta johtuen.

Kivijoki

Kuivajoen kalataloustarkkailuun liittyen Kivijoen kalastuksesta tehtiin vuonna 2002 kysely, joka kattoi Oijärven ja Nuupasjokihaaran välisen alueen. Heinijoki laskee Kivijokeen hieman ennen Nuupasjokea.

Kalastustiedustelun 37 taloudesta oli kalastettu Kivijoen eri osissa. Kokonaissaalis oli 2 826 kg ja saaliskaloja olivat hauki, särkikalat ahven ja made. Lohensukuisia lajeja ei saaliissa ollut. Valtaosa kalastajista arvioi Kivijoen huonoksi kalavedeksi. Syiksi ilmoitettiin veden samentuminen, pohjan liettyminen, pyydysten limoittuminen ja kalojen makuhaitat. Kivijoen alaosilla pyydetään rapuja merroilla.

TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Haarahiltuset Oy on hakenut toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa jatkaa Karsikkosuolla 41 ha:n suuruisella alueella vuonna 1994 aloitettua turvetuotantoa arviolta noin viiden vuoden ajan sekä kunnostaa ja aloittaa tuotanto 99,4 ha:n suuruisella lisäalueella. Lisäalueella turvetta tuotettaisiin arviolta 15–20 vuotta.

Tuotantoalueella auman 2 välittömässä läheisyydessä sijaitsevassa tukikohdassa ei ole kiinteitä rakennuksia, vesijohtoa tai sähköliittymää.

Toiminta keskittyy touko-elokuulle, jolloin tuotantoa harjoitetaan sääolojen salliessa keskeytyksettä kaikkina vuorokaudenaikoina. Varsinaisia tuotantopäiviä on 30–40.

Mikäli lupa lisäalueen kunnostamiseen ja turvetuotantoon myönnetään, kunnostus aloitetaan mahdollisimman pian.

Tuotteet ja tuotanto

Karsikkosuolla tuotetaan jyrsinpolttoturvetta. Turpeen vuotuinen tuotantomäärä tuotannossa olevalla alueella on keskimäärin 11 500 m^3 ja lisäalueella, jossa hyödynnettävän turvekerroksen keskimääräinen paksuus on keskimäärin 2 m, noin 48 000 m^3.

Tuotantomenetelmänä käytetään Haku-menetelmää, jonka päävaiheet ovat turpeen irrottaminen, kuivatus, keräily ja varastointi. Jyrsinnässä irrotetaan 20–30 mm:n raemainen kerros kentän pinnalle kuivumaan. Kääntämisellä edistetään jyrsöksen kuivumista. Vähintään kahden kääntämisen jälkeen turve karhetaan saran keskelle pitkittäiseksi karheeksi, joka kuormataan hihnakuormaajalla traktorivetoiseen perävaunuun ja kuljetetaan ja tiivistetään aumaan puskutraktorilla. Aumasta turve kuormataan perävaunullisiin rekkoihin. Toiminnassa käytetään toiminnanharjoittajan omaa ja urakoitsijan kalustoa.

Polttoaineet

Karsikkosuolla polttoaineita tarvitaan pääasiassa turpeen aumauskoneessa ja tuotantokaluston vetokoneissa. Muutoin polttoaineita kuluu työmaan henkilöautoliikenteessä, mahdollisessa nestekaasun käytössä ja aggregaatin käytössä.

Vuotuisen tuotannon tavoitemäärällä 60 000 MWh laskennallinen kevyen polttoöljyn kulutus on 60 000 litraa. Polttoaine toimitetaan ja varastoidaan kahteen tai kolmeen 2 000–3 000 litran kaksoislaipalliseen terässäiliöön, jotka sijoitetaan tukikohdan yhteyteen tai eri tuotantolohkojen varastopaikoille. Polttoaineen varastointipaikoille tuodaan soraa ja ne sijoitetaan turvemaalle riittävän etäälle avo-ojista.

Liikennejärjestelyt

Työmaan liikennejärjestelyt

Karsikkosuolle on kaksi tieyhteyttä kantatieltä nro 78, joista ensimmäinen erkanee 3,5 kilometrin ja toinen 4 kilometrin etäisyydellä Ranualta Pudasjärvelle päin. Ensimmäinen tie johtaa aumalle 1. Toinen tieyhteys johtaa aumalle 2 ja sen varrella on yksi asuinrakennus.

Karsikkosuon lisäalueelle rakennettava 300 metrin mittainen tie erkanee noin 4,5 kilometrin etäisyydellä Ranualta ja johtaa aumalle 3. Lisäksi lisäalueelle on 800 metrin mittainen tievaraus vielä 2 kilometriä kauempaa Pudasjärvelle päin.

Työmaatiet rakennetaan ympärivuotisen liikenteen kestäviksi ja teiden päihin rakennetaan täysperävaunuyhdistelmille kääntöpaikat. Tieyhteydet varustetaan lukittavilla puomeilla.

Työmaaliikenne

Touko–syyskuussa liikenne keskittyy tuotantoalueelle, jossa vetokalustona käytetään 3–5 pyörötraktoria ja aumauskoneena tela-alustaista puskutraktoria. Työmaan sisäisessä liikenteessä saroilta ja lohkoilta toisille kulkemiseen käytetään päisteputkitettuja sarkojen päitä, ajosarkoja ja turveteitä. Auma-alueiden 2 ja 3 välille rakennetaan noin 250 metrin mittainen kulkuyhteys tuotantokaluston siirtämistä varten.

Muu liikenne on satunnaista henkilö- ja pakettiautoliikennettä.

Karsikkosuolta turve kuljetetaan Rovaniemelle tai Kemiin yleensä syys- ja toukokuun välisenä aikana yhden kuukauden yhtäjaksoisena aikana.

Vuotuisen tuotannon kuljettamiseen kuukauden aikana tarvitaan noin 17 täysperävaunukuormaa vuorokaudessa.

Jälkihoito ja -käyttö

Hakija siistii työmaan tuotantovaiheen aikaisista rakennelmista ja muista jäljistä. Tällöin muun muassa tarpeettomaksi käyneet rakennelmat ja rakennukset puretaan ja kuljetetaan pois tuotantoalueella peittomateriaalina käytetyt muovit. Lisäksi alueella olevat kannot tasoitetaan ja varmistetaan, etteivät ojien penkkoihin jääneet maamassat aiheuta vettymistä lähialueella.

Turvetuotannon päätyttyä Karsikkosuon alue otetaan maa- ja metsätalouskäyttöön. Jälkikäytöstä laaditaan tarkempi suunnitelma ennen tuotannon päättymistä. Tuotannosta poistuneen alueen uusi käyttömuoto suunnitellaan yhteistyössä maanomistajan kanssa.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan mukaan tuotantoalueen vesien puhdistamisessa käytetään teknistaloudellisesti parasta vesien puhdistustekniikkaa. Tavoitteena on mahdollisimman vähäinen kiinto- ja ravintoainekuormitus alapuolisessa vesistössä.

Tuotantokenttien vesiensuojelurakenteina käytetään kaltevuudeltaan loivia sarkaojia lietesyvennyksineen sekä padottavia lietteenpidättimiä ja päisteputkia. Tuotantokentiltä vesiä johdetaan kokoojaojien kautta neljään laskeutusaltaaseen ja edelleen kahdelle pintavalutuskentälle.

Karsikkosuon lisäalueella kunnostusvaiheiden toteuttamisjärjestys, töiden ajankohdat ja rakentamistoimenpiteet on suunniteltu siten, että mahdolliset haitat ja vahingot suon kunnostusvaiheessa ja tuotannon eri työvaiheissa jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Päästöt pintavesiin

Vesiensuojeluratkaisut ja -rakenteet

Karsikkosuon nykyiseltä tuotantoalueelta eli lohkoilta 1–5, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 41 ha, vedet johdetaan laskeutusaltaaseen 1 ja pumpataan sitten pintavalutuskentän 1 kautta Heinijokeen ja edelleen Kivijokeen. Pintavalutuskenttä 1 on pinta-alaltaan 2,0 ha eli 3,3 % sen valuma-alueesta 61 ha, jossa ovat mukana tuotantoalueen auma- ja muut apualueet.

Karsikkosuon 99,4 ha:n suuruiselta lisäalueelta eli lohkoilta 6–12 vedet on tarkoitus johtaa laskeutusaltaiden 2–4 kautta pintavalutuskentälle 2 ja sen jälkeen Ranuanjokeen. Pintavalutuskentän 2 pinta-ala on 7,0 ha ja 4,4 % sen 160 ha:n suuruisesta valuma-alueesta. Pintavalutuskentän 2 laskuojassa on mittapato. Kentälle on suunnitelmassa merkitty myös varaalue.

Lisäalueen kunnostaminen aloitetaan poistamalla alueen puusto ja kaivamalla eristysojat lietesyvennyksineen. Tämän jälkeen rakennetaan laskeutusaltaat ja pintavalutuskentän ojasto. Seuraavaksi kaivetaan kunnostettavan alueen ympärille reunaojat ja kenttien kuivatusvesien kokoojaojat. Viimeksi kaivetaan sarkaojat lietesyvennyksineen. Kaivutyöt tehdään talvella, jotta aiheutuva vesistökuormitus olisi mahdollisimman vähäinen. Ojituksen jälkeen saroilta poistetaan maatumaton pintaturve ja ne muotoillaan tuotantokuntoon. Pintojen käsittely ja sarkojen muotoilu aloitetaan 1–2 vuoden kuluttua ojituksesta.

Tuotannossa olevalla alueella sarkaojien päissä on lietesyvennykset ja päisteputket lietteenpidättimineen. Kunnostettavalla alueella kiintoaineen pidättymistä jo sarkaojastoon tehostetaan ojiin kaivettavilla yhteensä 83 allassyvennyksillä ja päisteputkiin asennettavilla lietteenpidättimillä.

Tuotantoalueen eristysojista vedet johdetaan luontaisen virtaussuunnan mukaan joko Heinijokeen tai Latvaojassa Ranuanjokeen. Osa lisäalueen eristysojien vesistä joudutaan ohjaamaan pintavalutuskentälle 2 Ranuan ja Pudasjärven välisen maantien nro 78 alittavan rummun kautta, mikä on otettu huomioon pintavalutuskentän mitoituksessa.

Rakenteiden ja laitteiden hoito

Lisäalueen kuntoonpanovaiheen jälkeen laskeutusaltaista ja sarkaojien lietesyvennyksistä poistetaan niihin kertynyt liete. Ennen tuotannon aloittamista suoritetaan vesiensuojelurakenteiden viimeistelytyöt ja korjataan sortumat sekä mahdolliset ojaston tukkeumat.

Tuotannossa olevilla alueilla allassyvennykset puhdistetaan tuotantokauden jälkeen syksyllä tai tarpeen vaatiessa altaan lietetilan täytyttyä. Allassyvennykset kaivetaan ojiin, mikäli turvekerros on riittävän paksu.

Laskeutusaltaat puhdistetaan tuotantokauden jälkeen syksyllä tai tarvittaessa useammin. Sarkaojien lietetaskut tyhjennetään tarvittaessa. Sarka- ja muiden ojien kuivatusojien sortumat korjataan tarvittaessa.

Mikäli laskeutusaltaita 3 ja 4 joudutaan korjaamaan tuotantokauden aikana, jakokaivolta vedet ohjataan toiminnassa olevaan altaaseen. Altaan 2 korjaukset pyritään ajoittamaan vähävetiseen ajanjaksoon.

Huollettaessa pintavalutuskentän 2 ojastoa tuotantoalueelta tulevia vesiä voidaan padottaa laskeutusaltaisiin ja kokoojaojiin. Vettä voidaan padottaa myös Ranuan ja Pudasjärven välisen maantien alittavalla rummulla.

Altaiden vioittuneet pintapuomit, joilla estetään veden pinnalla olevan turvepölyn kulkeutuminen alapuoliseen vesistöön, korjataan välittömästi.

Vesiin joutuvien päästöjen määrä ja laatu

Karsikkosuon turvetuotantoalueelta tulevaa kuormitusta on arvioitu Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ympäristökeskuksen alueen turvetuotantoalueiden yhteistarkkailusta vuosina 1992–2001 saatujen tulosten perusteella. Nettokuormituksen laskennassa suunnitellun lisäalueen huuhtouma ennen kunnostustoimia on arvioitu Siuruanjokeen laskevan Vitmaojan luonnontilaisen valuma-alueen vuosien 1992–2001 tarkkailutulosten perusteella. Vitmaojalta on Karsikkosuolle matkaa noin 30 kilometriä.

Arvio Karsikkosuon tuotannossa olevan osan (46 ha) nettovesistökuormituksesta:

Kuormitus, kg/d	Ka	COD_{Mn}	Kok.N	NH_4 -N	Kok.P	PO_4 –P
Tuotantokausi	2,4	5,1	0,56	0,04	0,02	0,002
Rankkasade	16,4	40,9	2,88	0,24	0,14	0,032
vuositaso	2,2	2,3	0,66	0,04	0,02	0,003

Arvio lisäalueen (104 ha) nettovesistökuormituksesta kuntoonpanon aikana:

Kuormitus, kg/d	Ka	COD_{Mn}	Kok.N	NH_4 -N	Kok.P
Kevät	56,77	41,03	3,37	1,54	0,17
Kesä	4,56	9,32	1,17	0,49	0,03
Syksy	4,66	8,18	1,46	0,62	0,03

Arvio kunnostetun alueen (104 ha) tuotannonaikaisesta nettovesistökuormituksesta:

Kuormitus, kg/d	Ka	COD_{Mn}	Kok.N	NH_4 -N	Kok.P	PO_4 –P
Tuotantokausi	5,44	11,57	1,26	0,10	0,05	0,01
rankkasade	36,86	92,18	6,49	0,54	0,31	0,07
vuositaso	4,85	5,21	1,50	0,09	0,04	0,01

Arvioissa kesäylivalumaksi on arvioitu 43,3 l/s km^2, keskivalumaksi 13,5 l/s km^2 ja kesän keskivalumaksi 10,6 l/s km^2.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Riski päästöistä maaperään aiheutuu lähinnä poltto- ja voiteluaineiden käytöstä sekä jätteiden keräyksestä ja lyhytaikaisesta säilytyksestä työmaa-alueella. Päästöt pyritään ehkäisemään aineiden ja säiliöiden huolellisella käsittelyllä sekä sijoittamalla säiliöt siten, että mahdollinen vuoto rajoittuu mahdollisimman pienelle alueelle ja on helposti puhdistettavissa. Myös koneiden huoltotoimet suoritetaan huolellisesti välttäen päästöjä maaperään.

Tukikohdassa ei ole vesijohtoa, joten jätevesipäästöjä ei aiheudu. Karsikkosuon turvetuotanto ei ennalta arvioiden vaikuta pohjaveden laatuun tai saatavuuteen.

Päästöt ilmaan

Tuotantoalueelta ympäristöön joutuvien pölypäästöjen määrä riippuu muun muassa säätilasta, tuulen voimakkuudesta, tuotantomenetelmästä, turpeen kosteudesta, maatumisasteesta ja pölyhiukkasten koosta.

Turvepöly voi enimmillään aiheuttaa viihtyvyyshaittarajan (10 g/m^2/kk) ylittäviä laskeumia vielä 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. 300 metrin etäisyydellä turvepöly yksin voin aiheuttaa yli puolet haittaa aiheuttavasta pölymäärästä. Kilometrin etäisyydellä turvepöly ei enää sanottavasti lisää laskeumaa.

Pakokaasupäästöjä syntyy toiminnasta tuotantoalueella ja turpeen kuljetuksissa asiakkaille.

Melu ja tärinä

Turpeen jyrsinnän aiheuttama hetkellinen 55 dB:n melualue voi ulottua 100–200 metrin etäisyydelle tuotantoalueelta. Kunnostusvaiheessa kunnostusjyrsintä ja kunnostusruuvi voivat aiheuttaa laskennallisesti 55 dB:n melutason vielä 300–400 metrin etäisyydellä melulähteestä. Näiden tuotanto- ja kunnostustoimien ajoittuminen yöaikaan (klo 22–07) voi ylittää yöaikaisen melun ohjearvon 50 dB vielä puolen kilometrin etäisyydellä, kun päiväaikainen ohjearvo 55 dB rajoittuu 200–300 metrin etäisyydelle.

Karsikkosuolla meluhaittoja voidaan vähentää ajoittamalla meluisimmat työvaiheet päiväaikaan, uusimalla konekantaa ja töiden jaksottamisella.

Karsikkosuolla tuotannossa käytettävä Haku -menetelmä aiheuttaa imuvaunumenetelmää vähemmän melua.

Maisemamuutokset

Toiminta tuotannossa olevalla alueella ei aiheuta muutoksia maisemassa. Lisäalueella maisema muuttuisi, kun aluetta peittävä kasvillisuus häviäisi. Lisäksi vesiensuojelurakenteet muuttaisivat maisemaa.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Jätteiden määrä ja laatu

Karsikkosuolla syntyvät jätteet ovat pääasiassa jäteöljy ja tuotantokoneiden rikkoontuneet osat.

Jätteiden kerääminen, kuljetus ja käsittelypaikat

Jäteöljy varastoidaan tietyssä pisteessä työmaalla ennen Ranuan kunnan järjestämään ongelmajätteiden keräyspisteeseen toimittamista.

Työmaa-alueella on jäteastia, johon muut työmaa-alueella syntyvät jätteet sijoitetaan. Hakija huolehtii jäteastian tyhjentämisestä tarvittaessa.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Vaikutus luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin

Tuotantoalueeksi kunnostettavalta ja tuotantoon otettavalta alueelta häviää kasvillisuus ja myös tuotantoaluetta ympäröivä kasvillisuus joutuu sopeutumaan uusiin olosuhteisiin, minkä seurauksena lajeja häviää ja uusia tulee tilalle.

Karsikkosuon pohjois- ja keskiosassa on havaittavissa ojituksen vaikutuksia: puusto on tihentynyt ja kasvillisuus pusikoitunut. Suon eteläosan neva sen sijaan on varsin luonnontilainen edustaen avoimia suoalueita.

Turvetuotannon pöly on kuivina tuotantokauden ajanjaksoina todennäköisesti haitallista linnuille. Karsikkosuon linnusto on tyypillistä Lapin läänin eteläosien suo- ja metsälinnustoa. Alueella tavatuista 24 eri lajista tyypillisiä suolajeja oli 6. Yleisimpiä suolla pesivistä lajeista olivat niitty- ja metsäkirvinen. Teeri, pensastasku ja käki ovat vuonna 2000 laaditussa uhanalaisluokituksessa sijoitettu silmällä pidettäviksi lajeiksi. Pensastasku pesii Karsikkosuolla ja käki luultavasti loisii joidenkin suolla pesivien varpuslintujen pesiin. Lintudirektiivin liitteen I lajeista Karsikkosuolla on tavattu kurki, kapustarinta, liro ja teeri, joka voi pesiä alueen reunametsissä. Kurjen, kapustarinnan ja liron kannat ovat Suomessa elinvoimaisia, mutta sopivasta suohabitaatista riippuvaisia.

Lintulajeista kunnostettavalta alueelta häviävät todennäköisesti ainakin taivaanvuohi, jänkäkurppa, kapustarinta, kuovi, liro, kurki, niittykirvinen, keltavästäräkki ja pensastasku. Suolta ravintoa hakeville reunametsien lajeille

toiminnasta aiheutuu haittaa. Toisaalta lisäalueen reunojen muuttuminen rämeestä tai korvesta kangasmetsäksi voi houkutella alueella uusia lajeja.

Hakemusasiakirjoihin on liitetty selvitykset hankkeen vaikutuksista kasvillisuuteen ja linnustoon. Karsikkosuon alueelta ei Oulun yliopiston kasvimuseon mukaan ole löydetty uhanalaisia tai silmällä pidettäviä lajeja. Tuotannossa olevaa ja kunnostettava aluetta ei ole sisällytetty suojeluohjelmiin eikä alueella ole luonnonsuojelulain luontotyyppien, vesilain tai metsälain erityisen arvokkaiden elinympäristöjen mukaisia kohteita. Näin ollen myöskään lisäalueen kunnostaminen ja tuotantoon ottaminen ei vaikuta alueen luonnonsuojeluarvoihin.

Koska Karsikkosuo ei kuulu suojeluohjelmien piiriin eikä siellä ole erityisiä luontokohteita, lisäalueen kunnostaminen ja tuotantoon ottaminen ei hakijan käsityksen mukaan vaikuta alueen luonnonsuojeluarvoihin. Myöskään tuotantoalueen ympäristössä ei ole arvioitu aiheutuvan mainitunlaisia vaikutuksia.

Vaikutus pintavesiin ja niiden käyttöön

Karsikkosuolta johdettavien vesien vaikutuksia on arvioitu tuotanto- ja kunnostusvaiheessa. Kunnostusvaiheessa päästöt ovat suurempia kuin tuotantoaikana. Tuotantoalueen ojasto on kuitenkin suunniteltu siten, että rankkasateiden aikana vettä pidättyisi ojiin. Ylipäätään Karsikkosuolta johdettavien vesien vaikutukset alapuolisen vesistön virtaamiin ovat vähäisiä, koska valuma-alueita ei muuteta ja tuotantoalueen osuus koko valuma-alueesta on pieni.

Vaikutukset Karsikko-ojassa olisivat huomattavia, mutta niitä ei ole tarkemmin arvioitu. Ojan vesi ravinteikasta ja humuspitoista, mutta sen laatu voisi parantua, kun virtaama lisääntyy ja tuotantoon otettavalta alueelta vedet ohjataan pintavalutuskentälle 2. Tällöin ojassa virtaisivat vain eristysojasta tulevat vedet.

Arvio Karsikkosuolta (104) lisäalueen kuntoonpanovaiheen aikana tulevista vesistä aiheutuvasta muutoksista Karsikko-ojan suulla ja Ranuanjoen suulla:

Ranuanjoki, Karsikko-oja	Turvetuotannon aiheuttamat pitoisuus-muutokset					Virtaamat			Tuotanto-alueen aiheuttama virtaaman lisäys (%)
	Ka mg/l	COM_{Mn} mg/l	Kok.N µg/l	NH_4-N µg/l	Kok.P µg/l	Joki m^3/s	Suo l/s	Yht. l/s	
Tuotantokausi	0,6	0,4	35,0	16,0	1,8	1,1	12,2	1114	0,112
Kesäylivaluma	0,0	0,02	3,1	1,3	0,1	4,3	23,8	4317	- 0,44
Koko vuosi	0,04	0,1	11,9	5,1	0,3	1,4	13,4	1417	- 0,04

Ranuanjoki, suu	Turvetuotannon aiheuttamat pitoisuus-muutokset					Virtaamat			Tuotanto-alueen aiheuttama virtaaman lisäys (%)
	Ka mg/l	COM_{Mn} mg/l	Kok.N µg/l	NH_4-N µg/l	Kok.P µg/l	Joki m^3/s	Suo l/s	Yht. l/s	
Tuotantokausi	0,29	0,21	17,2	7,9	0,9	2,3	12,2	2263	0,055
Kesäylivaluma	0,01	0,01	1,5	0,6	0,0	8,8	23,8	8793	- 0,22
Koko vuosi	0,02	0,03	5,9	2,5	0,1	2,9	13,4	2880	- 0,02

Karsikkosuon lisäalueen kuntoonpanon aikana kiintoaineen, typen ja fosforin määrä Ranuanjoessa nousisi vähän nykytilanteeseen verrattuna. Humuksen määrään toiminnalla ei olisi vaikutusta. Suhteellisesti suurimmat vaikutukset aiheutuisivat typen määrän kasvuna tuotantokaudella. Kesällä rankkasateen aikana joen virtaama riittää laimentamaan lisääntyneen kuormituksen vaikutuksia. Ranuanjoen yläosalle jätevesien puhdistamolta ja kaatopaikalta tuleva kuormitus ei juurikaan lisäänny lyhytaikaisen rankkasateen vaikutuksesta.

Karsikkosuon koko alueen (104 ha) tuotantovaiheessa vaikutukset on arvioitu seuraavasti:

Ranuanjoki, Karsikko-oja	Turvetuotannon aiheuttamat pitoisuusmuutokset						Virtaamat			Tuotanto-alueen aiheuttama virtaaman lisäys (%)
	Ka mg/l	COM_{Mn} mg/l	Kok.N µg/l	NH_4-N µg/l	Kok.P µg/l	PO_4-P µg/l	Joki m^3/s	Suo l/s	Yht. l/s	
Tuotantokausi	0,1	0,1	13,1	1,0	0,5	0,1	1,1	12,2	1114	0,112
Kesäylivaluma	0,1	0,2	17,4	1,4	0,8	0,2	4,3	23,8	4317	- 0,44
Koko vuosi	0,04	0,0	12,2	0,7	0,4	0,1	1,4	13,4	1417	- 0,04

Ranuanjoki, suu	Turvetuotannon aiheuttamat pitoisuusmuutokset						Virtaamat			Tuotanto-alueen aiheuttama virtaaman lisäys (%)
	Ka mg/l	COM_{Mn} mg/l	Kok.N µg/l	NH_4-N µg/l	Kok.P µg/l	PO_4-P µg/l	Joki m^3/s	Suo l/s	Yht. l/s	
Tuotantokausi	0,03	0,06	6,4	0,5	0,3	0,0	2,3	12,2	2263	0,055
Kesäylivaluma	0,05	0,12	8,5	0,7	0,4	0,1	8,8	23,8	8793	- 0,22
Koko vuosi	0,02	0,02	6,0	0,4	0,2	0,0	2,9	13,4	2880	- 0,02

Tuotantovaiheessa kiintoaineen, typen ja fosforin määrä nousisi huomattavasti vähemmän kuntoonpanovaiheeseen verrattuna. Muutokset olisivat

suurimmat rankkasateen aikana, mutta silloinkin vaikutusten toteaminen mittaamalla olisi vaikeaa.

Karsikkosuon tuotannossa olevan alueen vaikutuksia Heinijoessa ja Kivijoessa on arvioitu vesistöalueiden alarajalla. Pistekuormituksen ja ojitusten vaikutus Heinijoen latvaosalla on todettavissa vesistötarkkailun tuloksista. Luonnontilaista vertailuvesistöä ei ole käytettävissä, mutta alueen vesistöille tyypillistä on veden korkea humus-, rauta ja ravinnepitoisuus. Arvio Karsikkosuon tuotannossa olevan alueen (46 ha) vaikutuksista Heinijoessa ja Kivijoessa:

Heinijoki, suu	Turvetuotannon aiheuttamat pitoisuusmuutokset						Virtaamat			Tuotanto-alueen aiheuttama virtaaman lisäys (%)
	Ka mg/l	COM_{Mn} mg/l	Kok.N µg/l	NH_4-N µg/l	Kok.P µg/l	PO_4-P µg/l	Joki m^3/s	Suo l/s	Yht. l/s	
Tuotantokausi	0,06	0,12	13,0	1,0	0,5	0,1	0,5	5,4	498	0,11
Rankkasade	0,1	0,25	17,3	1,4	0,8	0,2	1,9	10,5	1930	-0,44
Vuositaso	0,04	0,04	12,1	0,7	0,4	0,1	0,6	5,9	633	-0,04

Kivijoki, suu	Turvetuotannon aiheuttamat pitoisuusmuutokset						Virtaamat			Tuotanto-alueen aiheuttama virtaaman lisäys (%)
	Ka mg/l	COM_{Mn} mg/l	Kok.N µg/l	NH_4-N µg/l	Kok.P µg/l	PO_4-P µg/l	Joki m^3/s	Suo l/s	Yht. l/s	
Tuotantokausi	0,02	0,04	3,91	0,31	0,16	0,02	1,65	5,4	1657	0,03
Rankkasade	0,03	0,07	5,18	0,43	0,25	0,06	6,43	10,5	6444	-0,13
Vuositaso	0,01	0,01	3,65	0,21	0,11	0,02	2,1	5,9	2109	-0,01

Turvetuotannosta aiheutuvat veden laadun muutokset Heinijoessa ovat pieniä ja Kivijoessa suuremmasta virtaamasta johtuen enää vähäisiä.

Yhteenveto

Hakija mukaan turvetuotannon yhteistarkkailussa mitatuilla ominaiskuormituksilla laskettuna Karsikkosuolta tuleva vesistökuormitus ja sen vesistövaikutukset jäänevät Ranuanjoessa, Heinijoessa ja Kivijoessa vähäisiksi. Ranuanjoen veden laatuun vaikuttaa Karsikkosuon turvetuotannon lisäksi Ranuan jätevedenpuhdistamolta johdettavat vedet ja Ranuanjärvestä laskeva rehevä vesi. Turvetuotannosta aiheutuvat pitoisuuslisät ovat suhteellisen pieniä.

Konsultin laatima tarkastelu rajoittuu Kivijokeen ja Ranuanjokeen, Ranuanjoki laskee Siuruanjokeen, jonka rehevöitymisestä on seurannut levähaittoja joinakin kesinä. Siuruanjokeen joutuvan kuormituksen on katsottu olevan niin suurta, että joissakin tapauksissa sitä on rajoitettu. Karsikkosuolta tulevien vesien ei arvioida vaikuttavan Siuruanjoen veden laatuun, koska toiminnan vaikutukset Ranuanjoessa ovat vähäisiä. Vaikutuksia lasketta-

essa ei ole otettu huomioon biologisia ja fysikaalisia prosesseja, jotka poistavat muun ohella ravinteita vedestä.

Karsikkosuolta tuleva vähäinen vesistökuormitus ei heikentäisi alapuolisen vesistön kalakantoja tai aiheuttaisi kalastuksen vaikeutumista.

Ranuanjoen varrella on noin 10 rakennettua rantatilaa, joista 2–3 on vapaa-ajan käytössä. Heinijoen varrella on tiettävästi vähän rantaan tukeutuvaa käyttöä ja Kivijoella ei lainkaan. Rantojen käyttöä hanke ei todennäköisesti vaikeuttaisi, koska veden laatuun kohdistuvat vaikutukset olisivat suurimmillaan kuntoonpanovaiheessa keväällä. Tuotantovaiheessa vaikutukset olisivat kesällä suhteellisen vähäisiä.

Vaikutus maaperään ja pohjaveteen

Hakijan tietojen mukaan Karsikkosuon läheisyydessä ei ole pohjavesialueita, joihin toiminnasta joutuisi päästöjä.

Pölyn vaikutus

Karsikkosuon tuotantoalueelta lähin asutus (tila RN:o 2:532) sijaitsee 100 metrin etäisyydellä lohkon 5 koillisreunasta koilliseen päin. Auman 4 itäpuolella sijaitsee kolme tilaa (RN:o 23:2, 23:1 ja 23:5) noin 650 metrin etäisyydellä. Tuotantoalueelta alkava Karsikko-oja yhtyy Ranuanjokeen 700 metrin etäisyydellä pintavalutuskentän 2 pohjoispuolella. Ranuanjokeen tuotantoalueelta on lyhimmillään 650 metrin matka.

Tilan RN:o 2:532 alueella turvepöly voi yksistään aiheuttaa viihtyvyyshaittarajan (10 g/m^2/kk) ylittäviä laskeumia. Tilojen RN:o 23:2, 23:1 ja 23:5 alueilla erittäin alhaiset pölyvaikutukset ovat mahdollisia.

Tuotannon päätyttyä nykyisin tuotannossa olevalla alueella pölyhaitat tilan RN:o 2:532 alueella vähenevät huomattavasti.

Pölyvaikutukset Ranuanjoessa ovat samaa luokkaan kuin edellä mainituilla kolmella tilalla Karsikko-ojaan laskeutuvaa pölyä saattaa kulkeutua Ranuanjokeen.

Turvepöly saattaa tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä tahrata hyödynnettäviä luonnonmarjoja (hilla, karpalo, mustikka ja puolukka) ja muuta kasvillisuutta. Vaikutus on väliaikainen ja lähinnä esteettinen. Pöly huuhtoutuu helposti pois eikä vaikuta marjojen käyttökelpoisuuteen.

Melun vaikutus

Kunnostettaessa tuotantolohkon 6 pohjoisosaa päiväajan (55 dB) ja yöajan (50 dB) melun ohjearvot voivat ylittyä tilan RN:o 2:532 pihapiirissä. Myös tuotantokaudella traktoreilla työskentely lohkolla 5 sekä lohkojen 1,2 ja 6 pohjoisosassa saattaa aiheuttaa häiritsevää melua sanotun tilan pihapiirissä. Tilojen RN:o 23:2, 23:1 ja 23:5 pihapiireihin tuotantokaudella saattaa kantautua vähäistä traktorimelua.

Turverekkojen liikenteestä ja turpeen lastaamisesta auma-alueella aiheutuu eniten häiriötä tilan RN:o 2:532 alueella, koska aumalle 2 liikennöidään mainitun tilan pihapiirin tuntumassa. Toiminnan päätyttyä nykyisellä tuotantoalueella meluhaitat mainitulla tilalla ovat enää hyvin vähäisiä.

Aumalle 4 rakennettava tie kulkee 100 metrin etäisyydellä tilan RN:o 23:2 pihapiiristä, jolloin turverekoista aiheutuva melu lisääntyy mainitulla tilalla.

Yleisillä teillä turpeen kuljetuksesta aiheutuu muun liikenteen tavoin melua.

TOIMINNAN JA VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Hakija on esittänyt, että käyttötarkkailu toteutetaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen alueen turvetuotantosoiden käyttö- ja kuormitustarkkailuohjelman vuosina 2001–2002 mukaisesti.

Päästö- ja vaikutustarkkailun osalta hakija on todennut, että tuotannossa olevalle alueelle Lapin Vesitutkimus Oy on laatinut vuonna 1994 Karsikkosuon turvetuotantoalueen kunnostusvaiheen ja tuotantoaikaisen kuormitus- ja vesistötarkkailuohjelman (hakemuksen liite 5). Lisäalueen osalta hakija on esittänyt, että tarkkailu toteutetaan Lapin ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Kalataloustarkkailu on esitetty toteutettavaksi Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla.

Hakemuksen täydennyksessä hakija on esittänyt, että tarkkailtaessa toiminnan vaikutuksia Ranuajoessa käytetään nykyisiä tarkkailupisteitä (R26 ja R24), jotka sijaitsevat Ranuanjoen jätevedenpuhdistamon purkupaikan alapuolella noin 2 kilometriä Karsikko-ojan suun yläpuolella (R26) sekä Viita-ahon kohdalla olevaa, noin 2 kilometriä Karsikko-ojan suun alapuolella olevaa tarkkailupistettä. Lisäksi rakennetaan tarkkailupiste suunnitellun pintavalutuskentän 2 yhteydessä olevaan mittapatoon (P1), jossa tarkkaillan tuotantoalueelta tulevia vesiä.

Kuntoonpanotöitä tehtäessä alueelta lähtevästä vedestä näytteitä otetaan kerran kahdessa viikossa ja alapuolisesta vesistöstä kerran kahdessa kuukaudessa. Milloin kunnostustöitä ei tehdä, alueelta lähtevästä vedestä otetaan näyte kerran kuukaudessa ja vesistöstä neljä kertaa vuodessa.

Kuntoonpanovaiheessa näytteistä määritetään kiintoaineen, kokonaisfosforin, kokonaistypen, kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Mn}) ja ammoniumtypen (NH_4-N) pitoisuus.

Näytteet ovat kertanäytteitä, jotka ottaa konsultti tai toiminnanharjoittajan puolesta tehtävään koulutettu näytteenottaja. Vesinäytteet otetaan ja toimitetaan tarkkailua hoitavalle konsultille näytteenotosta annettujen ohjeiden mukaisesti. Konsultti valvoo toimintaa.

Tulokset toimitetaan edelleen ja raportoidaan Lapin ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Hakija on todennut, että tuotantoalueen pohjoispuolella toiminnassa olevalta kaatopaikalta ei tule vesiä Karsikkosuon tuotantoalueelle.

Lisäalueen kuntoonpanovaiheen jälkeen toiminnan vesistötarkkailu Ranuanjoessa on esitetty tehtäväksi osana Iijoen yhteistarkkailuohjelmaa.

Pölyhaittojen tarkkailua ja auman 2 käytöstä poistamista hakija ei ole pitänyt tarpeellisena, koska Karsikkosuon nykyisellä tuotantoalueella toiminta jatkuu enää kolme vuotta ja viereisen kiinteistön läheisyydessä tuotanto-

toimet pyritään suorittamaan siten, että pölyäminen kiinteistön suuntaan on mahdollisimman vähäistä.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Työmaan paloturvallisuus

Turvetuotannon harjoittaminen kesällä kuivana kautena ja toiminnan luonne aiheuttavat tulipalojen vaaran. Karsikkosuon kunnostusvaiheessa laaditaan turvallisuussuunnitelma, joka tarvittaessa päivitettynä toimitetaan Ranuan kunnan palopäällikölle. Karsikkosuon lisäalueella suoritetaan palotarkastus ennen tuotantotoiminnan aloittamista ja tuotantoaikana vuosittain.

Toiminnanharjoittaja järjestää työmaalla toimivalle henkilöstölle paloturvallisuuskoulutuksen vuosittain. Tuotantoalueella tehtävät tuotantoon liittyvät toimenpiteet ohjeistetaan tehtäväksi siten, että tulipalon vaara minimoidaan. Tuulen nopeuden ylittäessä 10 m/s tuotantotoimet keskeytetään. Lisäksi ihmisten asiaton oleskelu, tupakointi ja avotulen teko tuotantoalueella on kielletty.

Karsikkosuon kunnostettavalle lisäalueelle rakennetaan 13 palokaivoa, joille järjestetään kulkuyhteys rakentamalla rummut reunaojiin.

Muut riskit ja häiriötilanteet

Muita onnettomuuksia tuotantoalueella voi aiheutua polttoaineiden kuljetuksessa ja varastoinnissa, konerikkojen yhteydessä tai allasrakenteiden sortuessa rankkasateiden tai tulvien vaikutuksesta.

Myös tällaisiin harvinaisiin onnettomuuksiin varaudutaan ennakolta. Vuodot pyritään tukkimaan ja estämään öljyn pääsy ojiin ja muuhun ympäristöön. Lasketusaltaiden syöpymät, vioittuneet pintapuomit ja mittapadon ohivirtaamat korjataan välittömästi vian havaitsemisen jälkeen. Sarkaojien rikkoutuneet lietteenpidätysrakenteet korjataan välittömästi.

Kunnostustöitä tehtäessä ja tuotantoaikana pintavalutuskentällä liikkuminen on kielletty, jotta oikovirtauksia tai muiden puhdistustuloksia heikentäviä seurauksia kuten pintakasvillisuuden vaurioitumista ei aiheutuisi.

Ympäristövahinkovakuutus

Haarahiltuset Oy:llä on voimassa oleva ympäristövahinkovakuutus.

ESITETYT MUUT TOIMENPITEET JA KORVAUKSET

Kalatalousvelvoitteet ja korvaukset

Hakija on katsonut, että Karsikkosuon turvetuotannosta ei aiheudu kalataloudellista haittaa alapuolisessa vesistössä. Myöskään tilakohtaisesti korvattavaa haittaa ei ole arvioitu aiheutuvan.

Hakijan mukaan turvetuotannon aloittamisen jälkeen auman 2 lähellä sijaitseva rakennus on kunnostettu asuinkäyttöön, jolloin toiminnanharjoittaja ja kiinteistön omistaja ovat suullisesti sopineet, että turvetuotannosta ei aiheudu kiinteistön omistajalle kohtuutonta haittaa. Hakijan mukaan toiminnasta aiheutuvat pölyhaitat on pyritty minimoimaan.

Pölyvaikutusten vähentäminen

Hakijan mukaan Karsikkosuon ympäristössä aiheutuvia pölyhaittoja voidaan vähentää valitsemalla vähiten pölyävä tuotantomenetelmä sekä tuotannon rajoittamisella tuulisina päivinä. Turvekuljetukset peitetään huolellisesti, jotta turvepöly ei pääse leviämään ympäristöön kuljetuksen aikana.

Asutuksen ja tuotantoalueen välinen suojavyöhyke vähentää myös pölyhaittoja asutuksen pihapiireissä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on 11.12.2002 täydentänyt hakemustaan muun muassa tiedoilla Karsikkosuon alapuolisen vesistön varrella sijaitsevista rakennuksista omistaja- ja yhteystietoineen sekä näiden tilojen rakentamisasteesta.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristölupavirasto on antanut hakemuksen tiedoksi kuuluttamalla ympäristölupavirastossa ja Ranuan kunnassa 13.1.–12.2.2003 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi ilmoitettu 9.1.2003 Kuriiri -lehdessä. Ympäristölupavirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Lapin ympäristökeskukselta, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselta, Ranuan kunnalta, Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Ranuan kunnan kaavoitusviranomaiselta.

Lausunnot

1. Lapin ympäristökeskus

Ympäristökeskus on todennut, että Lapin alueella on inventoitu luonnonsuojelullisesti ja kalataloudellisesti arvokkaat pienvedet. Tulosten mukaan hankealueen lähistöllä ei sijaitse mainitunlaisia pienvesiä. Tuotantoalueen läheisyydessä ei ole myöskään I, II tai III –luokan pohjavesialueita.

Tuotantoalueen lähistöllä sijaitsevan asutuksen lisäksi suunniteltu lisäalue sijaitsee hyvin lähellä Ranuan ja Pudasjärven välistä maantietä. Rovaniemen 19.5.2000 vahvistetussa maakuntakaavassa Karsikkosuon alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi merkinnällä M 4512. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin, kuten haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asutukseen sekä jokamiehenoikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn.

Ympäristökeskus on todennut, että lohko 5 ei ole tuotannossa, vaan se on suunniteltu lisäalue. Hakijan ilmoittama pintavalutuskentän 1 mitoitus 3,3 % valuma-alueen pinta-alasta on pienempi kuin mitoitusohje 3,8 %.

Pintavalutuskenttä 2 sijaitsee lähellä Ranuanjokea. Hakemuksessa ei ole selvitetty Ranuanjoen mahdollisen tulvimisen vaikutuksia pintavalutuskentällä 2.

Siuruanjoen veden laatu

Vuonna 1997 tehdyssä Siuruanjoen kuormitusselvityksessä todetaan, että Siuruanjoen tila on heikentynyt 1980- ja 1990-luvuilla. Rehevöitymisen ja siitä johtuvien haittojen on todettu olevan seurausta vesistöön joutuvien ravinteiden liian suuresta määrästä. Tämä on havaittu pohjan ja kalanpyydysten limoittumisena ja likaantumisena, kalojen makuvirheinä ja vesikasvien runsastumisena sekä sinilevien massaesiintymisenä. Rehevöitymiseen vaikuttavat kaikki ihmistoiminnat, joiden kautta vesistöön joutuu ylimääräistä ravinnetta. Rehevöitymisen on todettu olevan hitaasti etenevä, jopa vuosikymmeniä kestävä prosessi.

Vuoden 2001 Iijoen yhteistarkkailun yhteenvetoraportin mukaan vuosien 1997–2001 aikana Iijoen vesistöjen tilassa ei ole tapahtunut muutoksia. Tarkastelujaksolla Siuruanjoen vesi oli kasviravinnepitoisuudeltaan edelleen rehevää. Siuruanjoen varren kuormitukset ja latvajärvien veden laatu näkyivät joen vedessä Iijoen pääuomaa selvästi korkeampina ravinne- ja humuspitoisuuksina. Fosfaattifosforia on runsaasti ja epäorgaanista typpeä ajoittain suuria pitoisuuksia. Myös levätuotantoa kuvaavan klorofylli-a:n pitoisuudet olivat Siuruanjoessa korkeita. Perifyton -kokeiden perusteella on todettu, että varsinkin Ranuanjoen vesistö vaikuttaa Siuruanjoen veden laatuun ja rehevyyteen selvästi. Etenkin typen yhdisteiden määrän on todettu lisäävän typpirajoitteisessa joessa päällyslevien määrää.

Tarkastelujakson 1997-2001 mukaan Siuruanjoki kuuluu käyttökelpoisuusluokkaan tyydyttävä. Siten käyttökelpoisuusluokassa ei ole tapahtunut muutoksia verrattuna 1980- ja 1990-lukuun. Tarkastelujaksolla 1997– 2001 ei ole todettu vastaavia voimakkaita leväkukintoja, joita todettiin Siuruanjoessa vuosina 1995 ja 1996. Kesällä 1995 ja 1996 havaittiin sinileväkukintaa Ranuanjärvessä, Ranuanjoessa sekä Ranuanjoen alapuolella Siuruanjoen pääuomassa. Sinilevien massakukintojen vuoksi joen veden laatu laski paikoin välttävälle tasolle. Ranuanjärvessä on havaittu sinileväkukintaa edelleen myös vuosina 1998-2002.

Siuruanjoki kuntoon -yhteishanke

Siuruanjoki kuntoon -yhteishankkeen tavoitteena on Siuruanjoen veden laadun ja tilan parantaminen vähentämällä jokeen kohdistuvaa kuormitusta ja kunnostamalla sitä sekä sen latvajärviä. Tavoitteena on, että näin saadaan joen rehevöitymiskehitys loppumaan. Lisäksi tavoitteena on, että hankkeen toteuttamisen jälkeen vesistö soveltuu entistä paremmin virkistyskäyttöön, kalastukseen ja matkailuun sekä lisäksi alueen vetovoimaisuus lisääntyy. Hankkeen toimenpiteet jakautuvat ulkoisen kuormituksen vähentämiseen sekä vesistönosien kunnostamiseen ja rantojen hoitoon. Keskeisenä tavoitteena on myös, että alueen asukkaiden ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus kasvavat.

Siuruanjoki kuntoon -yhteishanke on hyväksytty sekä Lapin että Pohjois-Pohjanmaan tavoite 1 -ohjelmiin. Yhteishanketta toteutetaan kahden maakunnan alueella yhteistyössä Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskusten sekä Pudasjärven, Ranuan ja Yli-Iin kuntien kanssa. Lisäksi

hankkeeseen osallistuu useita muita paikallisia tahoja. Lapissa hanketta toteutetaan vuosina 2000-2002 ja Pohjois-Pohjanmaalla 2000-2005.

Karsikkosuon lisäalue

Turvetuotannon määrä Siuruanjoen valuma-alueella on tarkkailuraporttien mukaan noussut. Vuonna 1995 oli turvetuotannossa noin 1 425 ha suota (luvuissa ei ole mukana Lapin ympäristökeskuksen alueen suot) ja vuonna 2001 tuotannossa oli 2 711 ha, tuotantokunnossa 143 ha ja kuntoonpanossa noin 490 ha. Kivijoen valuma-alueelle oli vastaavasti vuonna 2001 turvetuotannossa 1 356 ha ja kuntoonpanossa 68 ha, yhteensä siis 1 424 ha.

Lapin ympäristökeskuksen mielestä Karsikkosuon lähes 100 ha:n suuruisen lisäalueen ottaminen turvetuotantoon lisäisi turvetuotantoalaa Siuruanjoen vesistöalueella merkittävästi. Se myös lisäisi vesistön kuormitusta jo ennestään kuormittuneissa vesistöissä, ennen kaikkea Ranuanjoessa ja Siuruanjoessa. Siten turvetuotannon lisäämiselle ei ole perusteita tilanteessa, jossa Siuruanjoen vesistöalueella toimii projekti ja hankkeita, joiden nimenomainen tarkoitus on vähentää joen ulkoista kuormitusta ja edistää vesistön tilan parantamista. Osa näistä hankkeista koskee myös turvetuotannon ympäristöhaittojen vähentämistä.

Turvetuotannon lisääminen valuma-alueella ei myöskään tue valtioneuvoston antaman vesiensuojelun tavoiteohjelman tavoitetta, jonka mukaan turvetuotannosta pintavesiin kohdistuvaa ravinnekuormitusta tulisi vähentää 30 % vuoden 1993 tasosta vuoteen 2005 mennessä. Lisäksi vesiensuojelun toimenpideohjelma vuoteen 2005 asettaa tavoitteeksi muun muassa sen, että turvetuotantoa tulisi ohjata jo tuotannossa oleville ja ojitetuille alueille.

Vanhalla tuotantoalueella sijaitseva lohko 5 on sisällytetty uutena alueena ympäristölupahakemukseen. Lohko ei ole Lapin ympäristökeskuksen suunnitelmassa vuodelta 1993. Ympäristölupahakemuksesta ei käy selville onko hakija ollut tietoinen, että kyseisellä alueella sijaitsee vanha Ranuan kunnan kaatopaikka ja kaksi sikalan lietelantala-allasta. Siten on suuri vaara, että jos alueella ryhdytään kuivatustoimenpiteisiin ja ojittamiseen, mainitulta kaatopaikalta ja lietealtailta tulee kuormitusta alapuoliseen vesistöön. Lapin ympäristökeskuksen mukaan lohkon 5 alue tulisi mainitusta syystä jättää ennalleen. Mainittuja lietelantala-altaita ja kaatopaikkaa ei tule sekoittaa nykyiseen Ranuan Navettahirsimaan kaatopaikkaan, joka on hieman etäämmällä lohkon 5 pohjoispuolella.

Edellä olevaan viitaten Lapin ympäristökeskus on vastustanut Karsikkosuon lohkojen 6–12 ja vanhalle tuotantoalueelle sijoittuvan lohkon 5 kunnostamista ja tuotantoon ottamista.

Karsikkosuon tuotannossa oleva alue

Ympäristökeskuksen mukaan Karsikkosuon nykyiselle tuotantoalueella lupa voidaan myöntää. Lähellä olevan asutuksen vuoksi lupa tulisi sisällyttää määräys mitata työmaalla tuuli työpäivittäin ja merkitä tuulen voimakkuus ja suunta käyttöpäiväkirjaan. Työmaalla tulee olla käytössä tuulipussi. Kun tuulen nopeus ylittää rajan 10 m/s on pölyä aiheuttavat tuotantotoimet keskeytettävä. Myös vähäisemmällä tuulen nopeudella pölyävät tuotantotoimenpiteet on velvoitettava keskeytettäväksi, mikäli pölyhaitasta aiheutuu vaaraa lähiasutukselle. Tuulesta johtuvat tauot tulee merkitä käyttöpäiväkirjaan. Kuljetukset tulee peittää asianmukaisesti pölyämisen estämiseksi.

Tuotannossa tulee käyttää mahdollisimman vähän pölyäviä ja melua aiheuttavia koneita ja laitteita.

Jätteet tulee käsitellä asianmukaisesti kunnan jätemääräyksiä noudattaen. Myös tuotantoalueen yleisestä siisteydestä tulee huolehtia. Mahdolliset valitukset ja niistä seuranneet toimenpiteet tulee kirjata. Myös ne päivämäärät, jolloin alueelta on ajettu turvetta tulee merkitä käyttöpäiväkirjaan.

Käyttöpäiväkirjat tulee säilyttää asianmukaisesti kunnes alue siirtyy muuhun kuin turvetuotantokäyttöön. Koosteet vuosittaisista toimenpiteistä tulee liittää seuraavaan lupaehtojen tarkistamishakemukseen.

Lupamääräysten tarkistamisajankohdasta on tarpeen antaa määräys. Alueiden nostovaiheen päättyminen viivästyy usein vaikeutuneiden kuivatusolosuhteiden vuoksi eivätkä ympäristölupien velvoitteet ole kaikilta osin vielä vakiintuneet. Ympäristökeskus on pitänyt noin kymmenen vuoden välein tehtävää tarkistamista kohtuullisena, joten lupamääräykset tulee velvoittaa tarkistettavaksi vuoden 2013 loppuun mennessä vireille saatettavalla hakemuksella.

Koska Karsikkosuon vanhan tuotantoalueen alueen vedet johdetaan Kivijoen kautta Kuivajokeen, tuotantoalue tulisi liittää Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen kuormitus- ja vesistötarkkailuun.

Lapin ympäristökeskus on ilmoittanut toimittavansa lausunnon käyttö-, kuormitus- ja vesistötarkkailun osalta myöhemmin ympäristölupavirastoon.

2. Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus

Työvoima- ja elinkeinokeskus on lausunnossaan todennut, että kalatalous-tarkkailua on suoritettu Heinijoella, Kivijoella ja alapuolisessa vesistössä Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailu tulee laajentaa myös lisäalueen alapuoliseen vesistöön (Ranuanjoki–Siuruanjoki).

3. Ranuan kunta ja Ranuan kunnan kaavoitusviranomainen

Ranuan kunnanhallitus on kunnan ja kunnan kaavoitusviranomaisen lausuntona ilmoittanut, että sillä ei ole huomauttamista hakemuksen johdosta.

3. Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Ranuan kunnan tekninen lautakunta on vaatinut, että lupaa harkittaessa on otettava huomioon, mikä merkitys lisäalueen eteläosalla osa lintudirektiivin liitteen I lajeille.

Luvassa on annettava määräykset työskentelyajoista ja suojavyöhykkeistä siten, että läheiseen asutukseen ja muuhun ympäristöön kohdistuvat pölyja meluhaitat jäävät olosuhteisiin nähden mahdollisimman vähäisiksi.

Mielipide

4. Lapinrajan kylät ry ja Elämyksiä Etelä-Lapista -hanke

Lapinrajan kylät ry ja Elämyksiä Etelä-Lapista -hanke ovat todenneet, että Siuruanjoen vesistöalueella Ranuanjoki mukaan lukien on meneillään Siu-

ruanjoki kuntoon -projekti. Projektia rajoittavat muiden ohella Ranuan ja Pudasjärven kunnat. Projektin tarkoituksena on parantaa vesistön vedenlaatua ja edistää sen virkistyskäyttöä.

Ranuanjoen vedenlaatua on tarkoitus kehittää myös Elämyksiä Etelä-Lapista -hankkeessa Lapinrajan Kylät ry:n alueella Ranuanjoen alajuoksulla. Kyläalueeseen kuuluvat lääninrajan molemmin puolin sijaitsevat kylät: Asmunti, Lamminkylä, Kokkokylä, Ylisiurua ja Telkkälä. Vuoden 2003 loppuun saakka jatkuvaa kehityshanketta rahoittavat Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin TE-keskukset sekä Ranuan ja Pudasjärven kunnat. Virkistyskäytön lisäämiseksi kalastusmahdollisuuksia parannetaan sekä otetaan käyttöön veneily- ja kanoottireittejä. Ranuanjoki on kuivalla kaudella vähävetinen, mutta ympäristöltään sen katsotaan olevan matkailijoita kiinnostava.

Ranuanjoen ja Siuruanjoen tila ei kestä Karsikkosuolta tulevaa vesistökuormitusta, vaikka tuotantoalueen vedet käsiteltäisiin pintavalutuksella. Vesien johtaminen Ranuanjokeen vaikeuttaisi sekä Siuruanjoen vedenlaadun parantamishanketta että suunnitelmia Ranuanjoen virkistyskäytön lisäämiseksi.

Sanotuilla perusteilla Karsikkosuolta vedet olisi johdettava Kuivajoen puolelle.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija on toimittanut vastineen lausuntoihin ja muistutukseen ympäristölupavirastoon 12.3.2003. Vaatimusten johdosta hakija on lausunut seuraavaa:

1. Lapin ympäristökeskuksen lausunnossa Ranuanjoen puoleisen pintavalutuskentän tulva-alttiudesta hakija on todennut, että kyseinen pintavalutuskenttä ei jää tulvan alle missään olosuhteissa.

Ympäristökeskuksen luvan myöntämistä vastustava kannanotto ei ole oikein perusteltu ja tasapuolinen, vaan lupa olisi myönnettävä myös lisäalueelle.

Hakemuksessa on laskelmin esitetty, miten vähäisiä vesistövaikutuksia Karsikkosuon kuntoonpano- ja sittemmin tuotantovaiheessa aiheutuisi Ranuanjoessa ja Siuruanjoessa. Laskelmien mukaan ravinnepitoisuuden nousu on lähinnä teoreettinen eikä vaikutuksia jokien luonnontalouteen aiheutuisi lainkaan.

Ympäristökeskuksen lausuman mukaisesti Siuruanjoen leväongelmat johtuvat latvajärvistä kuten Ranuanjärvestä vesistöön pääsevistä levämassoista. Kattavaa kokonaiskuvaa Siuruanjoen varrelta tulevan kuormituksen levätuotantoa lisäävästä vaikutuksesta ei ole, koska haitallinen leväongelma on esiintynyt vain yhtenä kesänä 1990-luvun puolivälissä. Suomen ympäristökeskuksen vuonna 1998 alkaneen valtakunnallisen leväseurannan mukaan Siuruanjoen Tannilassa tai Leuanniemessä vedessä ei todettu levää vuosina 1998–2002. Seuranta on järjestetty viikoittain kesäkuun alusta elokuun loppuun. Sitä vastoin Ranuanjärvessä ja Luiminkajärvessä sinileväkukintoja havaittiin säännöllisesti vuosina 1998–2002 lukuun ottamatta Ranuanjärveä vuonna 2000. Järvien sinileväkukinnat tai jokivarsien kuormitus ei siis mainittuina vuosina saanut aikaan leväkukintoja Siuruanjoessa. Hakijan mukaan Siuruanjoessa yhtenä vuonna havaitut sinileväkukinnot ovat harvinainen poikkeus.

Ympäristökeskuksen lausuman mukaisesti Siuruanjoen vesistöalueella tuotannosta olevasta yli 2 700 ha:n pinta-alasta Karsikkosuon lisäalueen Siuruanjokeen suuntaan laskevien vesien osuus on kokonaisuuteen nähden vähäinen. Karsikkosuo sijaitsee noin 22 kilometrin etäisyydellä Siuruanjoesta, mistä syystä sen ekosysteemin perustuotanto käyttää suolta tulevat päästöt jo Ranuanjoessa.

Ympäristökeskuksen mukaan Siuruanjoki olisi kuormittunut ja siitä johtuen runsasravinteinen ja että tilanteessa ei olisi tapahtunut muutosta jokialueen viimeisimmän tarkkailuraportin mukaan. Siuruanjoen veteen tulee valuma-alueen ominaisuuksista johtuen runsaasti ravinteita jo kuormituksen kohteena olevan keskiosan yläpuoliselta alueelta. Mikäli valuma-alueen muutoksia odotetaan, turvetuotantotoimintaa ei alueella voitaisi harjoittaa lainkaan. Sanotuista syistä ympäristökeskuksen toteamus, jonka mukaan turvetuotannon lisäämiselle ei tässä vaiheessa ole perusteita, ei ole oikeutettu. Ylipäätään ympäristökeskuksen väitteitä, joiden mukaan Karsikkosuo vaarantaisi Siuruanjoen vedenlaatua ja vesiensuojelua, on pidettävä liioiteltuina.

Karsikkosuon tuotannossa olevalla alueella vedet pumpataan pintavalutukseen, mutta lisäalueelta ne johdetaan pintavalutukseen painovoimaisesti. Ympäristökeskus on perustellut luvan epäämistä voimassa olevalla vesiensuojelun tavoiteohjelmalla, jonka mukaan turvetuotannosta aiheutuvaa vesistökuormitusta on vähennettävä. Hakijan käsityksen mukaan tämä tavoite on suunniteltu tavoitettavaksi parantamalla vesiensuojelumenetelmiä.

Hakijalta ei voida edellyttää turvetuotannosta pidättäytymistä, jotta kuormitus ei valtakunnallisesti kasvaisi, koska Karsikkosuolla vedet puhdistetaan BAT -tasoista menetelmää käyttäen. Turvetuotanto on lisäksi tarpeellista toimintaa Suomen energiahuollon turvaamiseksi.

Ympäristökeskus on vastustanut myös lohkon 5 kunnostamista ja tuotantoon ottamista. Ympäristökeskuksen kannanotosta saa virheellisen käsityksen, jonka mukaan sikalan kaksi lieteallasta ja Ranuan vanha kaatopaikka sijaitsisivat tuotantoon suunnitellulla alueella. Ne sijaitsevat tuotantoalueen ulkopuolella. Ranuan kunta on muotoillut ja ajanut moreenia vanhan kaatopaikan katteeksi 1990-luvun loppupuolella. Samalla alueelle istutettiin puita ja vesien johtamisreittiä kaatopaikka-alueelta muutettiin. Alueen vedet valuvat suunnitellun tuotantolohkon 5 ympärysojiin ja edelleen pintavalutuskentälle jo nykyisin. Sikalan lietealtaista yksi on suunnitellun tuotantoalueen vieressä. Se on kuitenkin poistettu käytöstä yli 10 vuotta sitten ja muutettu pelloksi.

Hakijan käsityksen mukaan vanhan kaatopaikan mahdolliset vaikutukset olisivat jo ilmenneet. Karsikkosuon turvetuotanto ei muuta pohjavedenkorkeutta katetuilla kaatopaikka-alueilla niin, että vedet valuisivat ympärysojien alitse tuotantoalueen sarkaojiin tai muuten nykyistä enemmän. Lohkon 5 ojat on suunniteltu kaivettaviksi vain turvepitoiseen maakerrokseen saakka, mikä osaltaan turvaa vesien hidasta suotautumista.

Hakija voi osaltaan varmistaa, että vanhalta kaatopaikka-alueelta ennakoimattomat päästöt eivät pilaa vesistöä. Tämä voidaan toteuttaa perustamalla säännöllisen seurannan ojahavaintopaikka tuotantolohkon 5 alueelle. Ranuan kunnan vastuulla olevan vanhan lietekaatopaikan tarkkailua tulisi myös täsmentää ottaen erityisesti huomioon pohjaveden virtaussuunnan mahdollinen muuttuminen suon kuivatuksen aikana. Näillä toimenpiteillä voitaisiin varmistaa, että vesistöä pilaavia päästöjä ei aiheudu. Mikäli päästöjä havaittaisiin, hakija estäisi päästöjen vesistöön pääsyn rakentamalla ojaan padon, joka palauttaisi pohjavedenkorkeuden ennalleen.

Alueen pohjaveden virtauksia ei tunneta, mutta tuotantoalueen kuivattaminen on periaatteessa pohjaveden alentava toimenpide. Vanhan kaatopaikan jätetäytössä olevat aineet taas pysyvät parhaiten haitattomina, jos pohjavesi ei pääse huuhtomaan niitä. Näin ollen suon kuivattaminen periaatteessa pienentää kaatopaikalta tulevien päästöjen riskiä.

Ympäristökeskuksen vaatimusta Karsikkosuon vanhan osan liittämisestä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen kuormitus- ja vesistötarkkailuun hakija ei voi toteuttaa.

Siltä osin kuin ympäristökeskus ei ole toimittanut lausuntoonsa liittyviä asiakirjoja määräajassa ympäristölupavirastoon, niitä ei hakijan mielestä voida ottaa huomioon lupaharkinnassa.

2. Lapin TE-keskus on lausunnossaan edellyttänyt kalataloustarkkailua Karsikkosuon alapuolisessa vesistössä. Tarkkailu on jo nykyisin järjestetty Iijoen koskevan tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuun sisältyy Siuruanjokea koskeva säännöllinen laaja kalastustiedustelu ja jatkuva kirjapitokalastus. Ranuanjoen liittämistä tähän tarkkailuun ei pidetty tarpeellisena, koska tiedustelujen mukaan Ranuanjoella kalastetaan vähän. Hakija on ehdottanut, että vasta lupamääräyksiä tarkistettaessa harkitaan, tarvitaanko Ranuanjoen alueelta kalastusta koskevaa tutkimustietoa.

3. Ranuan kunnan tekninen lautakunta on vaatinut selvitettäväksi lisäalueen eteläosan merkitys lintudirektiivin liitteen I lajeille. Hakija on todennut vaatimuksesta, että enempi lintutieteellisten selvitysten tekeminen on tarpeetonta. Tehdyssä linnustokartoituksessa Karsikkosuon lajisto on todettu tavanomaiseksi. Alueen arvoa linnustolle vähentää avosuoalueen verrattain pieni ja se, että lähistöllä on runsaasti vastaavia avosoita.

4. Lapinrajan kylät ry:n ja Elämyksiä Etelä-Lapista -hankkeen esittämistä mielipiteistä hakija on todennut, että huoli Karsikkosuolta vesistöön joutuvasta lisäkuormituksesta on aiheeton. Karsikkosuon turvetuotanto ei vaarantaisi mielipiteen esittäjien hankkeiden toteutumista.

Y M P Ä R I S T Ö L U P A V I R A S T O N R A T K A I S U

KÄSITTELYRATKAISU

Ympäristölupavirasto hylkää Haarahiltuset Oy:n vaatimukset jättää tutkimatta Lapin ympäristökeskuksen asiakirjaselvitykset siltä osin, kuin ne toimitettu ympäristölupavirastoon lausunnon antamiseen varatun määräajan jälkeen.

YMPÄRISTÖLUPARATKAISU

Lisäaluetta koskeva ratkaisu

Ympäristölupavirasto hylkää hakemuksen myöntää Haarahiltuset Oy:lle ympäristölupa Ranuan kunnassa sijaitsevan Karsikkosuon 103,6 ha:n suuruisen lisäalueen kunnostamiseen ja tuotantoon ottamiseen sekä vesien johtamiseen laskuojien kautta Ranuanjokeen.

Tuotannossa olevaa aluetta koskeva luparatkaisu

Ympäristölupavirasto myöntää Haarahiltuset Oy:lle ympäristöluvan turvetuotantoon Ranuan kunnassa sijaitsevalla Karsikkosuon tuotannossa olevalla, lohkojen 1–4 yhteensä 36,7 ha:n suuruisella alueella ja vesien johtamiseen Heinijokeen ja edelleen Kivijokeen.

Ennalta arvioiden hankkeesta ei aiheudu vesistöön tai sen käyttöön kohdistuvaa ja korvattavaa vahinkoa. Ennakoimattoman vahingon varalta annetaan ohjaus.

Luvan saajan on noudatettava jäljempänä olevia lupamääräyksiä.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Päästöt vesiin

1. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä 6 olevan piirustuksen "Karsikkosuo II, Tuotantosuunnitelma" MK 1:5 000 mukaisesti lohkoilta 1–4 (36,7 ha) laskeutusaltaan 1 kautta pumppaamalla pintavalutuskentälle 1 ja edelleen laskuojan kautta Heinijokeen.

2. Sarkaojiin on tehtävä lietesyvennykset ja lietteenpidättimet. Tuotantoalueen ulkopuolisten alueiden on oltava eristetyt tuotantoalueesta eristysojilla, jotka on varustettu lietesyvennyksillä. Auma-alueiden ja ojien väliin tulee jättää suojavyöhyke, jotta turvetta ei joudu ojiin.

3. Tuotannossa syntyvät kaivumaat on tasattava ja muotoiltava ympäristöön sopiviksi ja siten, että kaivumaiden taakse ei jää haitallisia vettymisalueita. Tarpeetonta laskuojien perkausta ja kivennäismaahan yltävää kaivua on vältettävä. Työt on muutoinkin tehtävä niin ja sellaisena aikana, että niiden haitalliset vaikutukset vesistöön jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

4. Vesiensuojelurakenteisiin saadaan tehdä sellaisia muutoksia, joilla ei ole haitallista vaikutusta yksityisen tai yleisen edun kannalta. Muutokset on tehtävä ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

5. Tuotantotoiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että vesistökuormitus jää mahdollisimman vähäiseksi.

6. Vesiensuojelurakenteet ja laitteet on pidettävä kunnossa ja niiden toimivuus on tarkistettava säännöllisesti. Allas ja syvennykset on tyhjennettävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa tuotantokauden päättyessä. Rakenteiden ja laitteiden toimivuudesta ja altaan sekä syvennysten tyhjennyksestä on annettava tarvittavat tiedot Lapin ympäristökeskukselle.

7. Jos Karsikkosuolla ilmenee lupakauden aikana tarvetta massansiirtoihin, tulee niitä ja niihin liittyviä vesiensuojelurakenteita koskevat suunnitelmat esittää ennakkoon Lapin ympäristökeskuksen hyväksyttäviksi.

Päästöt ilmaan ja melu

8. Tuotannossa on käytettävä mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia koneita ja laitteita. Tuotantotoimet on suunniteltava ja ajoitettava niin, että pölyä ei leviä tarpeettomasti ympäristöön.

Turpeen varastointi ja kuljetus on järjestettävä niin, että pölypäästöt jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Aumat 2 ja 3 tulee olla peitettynä aina, myös tuotantokauden aikana, kun se auman täyttötöiden kannalta on mahdollista, keinotekoisella, sään kestävällä materiaalilla.

Tuulen nopeutta ja suuntaa on seurattava. Turvetuotantoalueella tulee pölyävät tuotantotoimet keskeyttää aina tuulen nopeuden ylittäessä 10 m/s.

Pölyn leviäminen tilan RN:o 2:532 asuinpiiriin tulee estää tarvittaessa keskeyttämällä työt lohkoilla 1,2 ja 4, kun tuuli käy tuotantoalueelta mainitulla tilalla sijaitsevaan asutukseen päin.

Turvetuotanto ja varastotoiminnot on järjestettävä niin, että niistä ei aiheudu kohtuutonta melua erityisesti yöaikana.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

9. Jätehuolto on järjestettävä kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti sekä muutoinkin asianmukaisesti.

Luvan saajan on pidettävä kirjaa toiminnassa syntyvistä jätteistä.

Varastointi

10. Poltto- ja voiteluaineet sekä jäteöljyt on säilytettävä siten, että vuodot maaperään ja vesiin estetään.

Polttoaineet on säilytettävä kaksivaippaisissa säiliöissä tai muutoin varmistauduttava siitä, että polttoainetta ei pääse vuototapauksissa maaperään.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

11. Tuotantoalueen yhteyteen on rakennettava riittävä määrä paloaltaita siten, että alueella käytössä olevalla kalustolla voidaan tulta torjua kaikkialla tuotantoalueella. Lisäksi alueella on oltava osoitettuna yksi ns. ehtymätön vesilähde, josta tuotantokauden aikana saadaan sammutusvettä kaikissa olosuhteissa.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Lapin ympäristökeskukselle ja Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarvittaessa järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu.

Toiminnan lopettaminen

13. Mikäli lupakauden aikana tuotannosta poistuvilla alueilla tehdään tuotantosuunnitelmasta poikkeavia jälkihoitotoimiin liittyviä vesienjohtamisjärjestelyjä tai alue siirtyy jälkikäyttöön, on niistä ennakolta ilmoitettava Lapin ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistuvien lohkojen vesiensuojelutoimia on jatkettava, kunnes Lapin ympäristökeskus katsoo, että toiminta ei enää sanottavasti aiheuta vesistökuormitusta.

14. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä ympäristölupaviraston hyväksyt-

täväksi yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisen edellyttämistä ympäristönsuojelua koskevista toimista ja tuotantoalueen jälkihoidosta. Hakemukseen on liitettävä esitys toiminnan lopettamisen jälkeisestä tarkkailusta sekä esitys niiden toiminnan päättymisen jälkeen mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamisesta, joista toiminnanharjoittaja on vastuussa.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

15. Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa aiheuttamasta kuormituksesta ja sen vaikutuksista ympäristöön ja järjestettävä käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailu sekä raportointi tämän päätöksen liitteen 2 mukaisesti.

Vesistötarkkailuohjelmaa ja sen raportointiaikoja voidaan päätöksen lainvoimaisuudesta huolimatta muuttaa Lapin ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Kalataloustarkkailua ja sen raportointiaikoja voidaan muuttaa vastaavasti Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla.

Ympäristökeskus voi lisäksi tarkentaa käyttö- ja päästötarkkailua havaintoaikojen ja -paikkojen sekä määritysten ja raportoinnin osalta.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE

Vahingonkärsijä voi vaatia luvan saajalta korvausta ennakoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus tulee tehdä ympäristölupavirastolle. Ennakoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

RATKAISUN PERUSTELUT

Käsittelyratkaisun perustelut

Ympäristönsuojelulaissa tai muussa ympäristöluvan käsittelyä ympäristölupavirastossa koskevassa säädöksessä ei ole säännöstä, jonka mukaan lausunto ja siihen liittyvät selvitykset on annettava varatussa määräajassa puhevallan menettämisen uhalla.

Ympäristölupavirasto toteaa samalla, että Lapin ympäristökeskus ei ole toimittanut ympäristölupavirastoon täydentävää lausuntoa käyttö-, kuormitus- ja vesistötarkkailusta.

Lupaharkinnan perusteet

Tuotantoalueen laajentaminen

Karsikkosuon yhteensä 99,4 ha:n suuruisen lisäalueen lohkojen 6–12 tuotantokuntoon kunnostaminen ja tuotantoon ottaminen ei, toiminnasta aiheutuvat vesistövaikutukset huomioon ottaen, täytä ympäristönsuojelulain vaatimuksia.

4,2 ha:n suuruisen tuotantolohkon 5 tuotantokuntoon kunnostaminen ja tuotantoon ottaminen ei, toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset huomioon ottaen, täytä ympäristönsuojelulain vaatimuksia.

Tuotannossa oleva alue

Kun toimintaa harjoitetaan jo tuotannossa olevilla lohkoilla 1–4 eli yhteensä 36,7 ha:n suuruisella alueella tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Luvan myöntämisen edellytykset

Tuotantoalueen laajentaminen

Hakija on pyytänyt lupaa saada kunnostaa ja ottaa tuotantoon lohkoista 6–12, oikeastaan lohkoista 5–12 koostuva alue.

4,2 ha:n suuruiselta lohkolta 5 vedet johdettaisiin laskeutusaltaan 1 ja pintavalutuskentän 1 kautta Heinijokeen.

Lohkoilta 6–12, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 99,4 ha, vedet johdettaisiin laskeutusaltaiden ja pintavalutuskentän kautta laskuojassa Ranuanjokeen ja Siuruanjokeen.

Vesien puhdistusmenetelmän kannalta arvioituna Karsikkosuon lisäalueelta johdettavat käsiteltäisiin riittävän tehokkaasti, koska pintavalutusta pidetään yleisesti parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten mukaisena menetelmänä turvetuotantoalueelta johdettavien vesien puhdistamisessa. Näin ollen luvan myöntämisen edellytyksiä vesistöön joutuvien päästöjen kannalta harkittaessa ratkaisevaa on, voidaanko vastaanottavan vesistön nykytila huomioon ottaen lupa näin suuren lisäalueen kunnostamiseen ja tuotantoon ottamiseen myöntää.

Tuotantolohkot 6–12

Hakemusasiakirjoista saatavien tietojen mukaan Ranuanjoen, jonne vedet johdettaisiin tuotantolohkoilta 6–12, veden happipitoisuus on talvella alhainen ja kesällä veden kiintoaine- ja ravinnepitoisuudet ovat suuret. Ranuajoen veden laatua ovat heikentäneet erityisesti aiempina vuosina mutta myös nykyisin Ranuanjärvestä ja Takajärvestä jokeen tulevien vesien heikko laatu. Ranuanjokeen on ajoittain kesällä valunut levämassaa. Ranuanjokeen johdetaan lisäksi Ranuan kunnan jätevedenpuhdistamolta typpi- ja muita päästöjä sisältäviä vesiä sekä mahdollisesti päästöjä Ranuan kunnan kaatopaikalta.

Ympäristölupavirasto arvioi, että 99,4 ha:n suuruiselta lisäalueelta Ranuanjokeen joutuisi ainakin ravinne-, kiintoaine- ja humuskuormitusta käytettävistä vesiensuojeluratkaisuista huolimatta huomattavasti erityisesti kuntoonpanovaiheessa. Päästöt heikentäisivät Ranuanjoen vedenlaatua ja veden käyttökelpoisuutta entisestään. Lisäksi Ranuanjoelta tuleva kuormitus heikentää osaltaan Siuruanjoen tilaa. Siuruanjoen kuormitusta on rajoitettu vesiensuojelusyistä.

Ymparistölupavirasto katsoo, että nyt esitetyltä 99,4 ha:n suuruiselta lisäalueelta johdettavista vesistä aiheutuisi erityisesti tuotantoalueen kunnostusvaiheessa Ranuanjoessa ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 2

kohdassa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumista. Näin ollen lupahakemus on tältä osin hylättävä.

Tuotantolohko 5

Tuotantolohkoa 5 ei ole kunnostettu ja otettu tuotantokäyttöön. Ottaen huomioon lohkon vähäinen pinta-ala ja suunnitellut vesiensuojeluratkaisut tuotannon päättyminen lähivuosina lohkoilla 1–4, ympäristölupavirasto arvioi, että lohkolta 5 vesistöön joutuvien päästöjen kannalta arvioituna lupa voitaisiin myöntää.

Lapin ympäristökeskus on huomauttanut, että alueella sijaitsevista Ranuan kunnan käytöstä poistetulta kaatopaikalta ja kahdesta sikalan lietelantaaltaasta olisi suuri vaara joutua päästöjä vesistöön, mikäli lohkolla 5 aloitettaisiin ojitus- ja muut kunnostustoimenpiteet.

Hakijan mukaan vanha kaatopaikka ja lietelanta-altaat sijaitsevat suunnitellun tuotantolohkon 5 ulkopuolella. Kaatopaikan katteeksi on ajettu moreenia ja paikalle on istutettu puita 1990-luvun loppupuolella. Samassa yhteydessä vesien johtamisreittiä kaatopaikka-alueelta muutettiin siten, että alueen vedet valuvat tuotantolohkon 5 ympärysojiin ja edelleen pintavalutuskentälle 1 jo nykyisin. Lietealtaista toinen sijaitsee lohkon 5 vieressä, mutta se on poistettu käytöstä yli 10 vuotta sitten ja muutettu pelloksi. Hakijan käsityksen mukaan käytöstä poistetun kaatopaikan vaikutukset olisivat jo ilmenneet. Lohkon 5 kuntoonpano ei muuttaisi pohjavedenkorkeutta katetuilla kaatopaikka-alueilla siten, että vedet valuisivat ympärysojien alitse tuotantoalueen sarkaojiin tai muuten nykyistä enemmän.

Ympäristölupavirasto toteaa lohkon 5 kuntoonpanoa ja tuotantoon ottamista koskevan hakemuksen osalta, että toiminnanharjoittajan on ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin mukaan oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Asiassa saadun selvityksen mukaan Ranuan kunnan käytöstä poistettu kaatopaikka ja lietelanta-altaat, joista ainakin toinen lienee poistettu käytöstä ja muutettu pelloksi, sijaitsevat joko lohkon 5 alueella tai sen läheisyydessä. Vaikka ne sijaitsisivat mainitun lohkon ulkopuolella, voi kunnostustoimista aiheutua pohjavesioloissa sellaisia muutoksia, että etenkin käytöstä poistetulta kaatopaikalta olisi vaara joutua vahingollisia päästöjä suunnitellun tuotantolohkon ympärysojiin.

Ympäristökeskuksen ja hakijan siihen antaman vastineen mukaan tuotantolohkolla 5 ei ole aloitettu kunnostustoimia. Näin ollen hakijan vastineessa mainittu ympärysoja, johon kaatopaikalta tulevat vedet ohjataan, ei liene kaivettu kokonaan suunnitellun tuotantolohkon 5 ympäri. Hakemuksessa ei ole esitetty selvitystä myöskään kunnostustoimista mahdollisesti aiheutuvista pohjavesiolojen muutoksista tai siitä, minkälaisia päästöjä kaatopaikalta voisi ympäristöön joutua. Näillä perustella ympäristölupavirasto katsoo, että ei ole riittävästi selvitetty, mitä päästöjä lohkon 5 kunnostamisen seurauksena ympäristöön voisi joutua, jolloin toiminnasta voisi aiheutua ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua merkittävää muuta pilaantumista tai sen vaaraa.

Suunnitellun lohkon 5 koillisosasta olisi lähimmillään 100 metrin matka tilan RN:o 2:532 pihapiiriin. Hakemuksessa esitettyjen tietojen mukaan turvepöly voi enimmillään aiheuttaa viihtyvyyshaittarajan (10 g/m^2/k) ylittymisen vielä 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta.

Läheisellä tilalla aiheutuva pölyhaitta riippuu muun ohella säätilasta, tuulen voimakkuudesta, tuotantomenetelmästä, turpeen kosteudesta, maatumisasteesta ja pölyhiukkasten koosta. Hakemuksen mukaan Karsikkosuolla pölyhaittoja voidaan vähentää valitsemalla vähiten pölyävä tuotantomenetelmä, rajoittamalla tuotantoa tuulisena päivänä sekä jättämällä asutuksen ja tuotantoalueen alueen väliin suojavyöhyke.

Ympäristölupavirasto arvioi, että tuotantolohko 5 sijaitsee niin lähellä tilan RN:o 2:532 asutusta, että ajoittain kesän tuotantokaudella ja erityisesti tuulen suunnan ollessa lounaasta toiminasta aiheutuisi ennalta arvioiden pölyhaitan vähentämistoimenpiteistä huolimatta mainitulla tilalla ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta ja mahdollisesti myös säännöksen 1 kohdassa tarkoitettua terveyshaittaa.

Hakija on ilmoittanut sopineensa tilan RN:o 2:532 omistajan kanssa suullisesti, että tuotantotoiminnasta ei aiheudu kiinteistön omistajalle kohtuutonta haittaa. Tältä osin ympäristölupavirasto toteaa, asianosaiset voivat sopia toiminnasta aiheutuvasta vahingosta suoritettavasta korvauksesta. Sen sijaan luvan myöntämisen edellytysten kannalta arvioitavista toiminnasta aiheutuvista haitoista ja vahingoista sekä niiden ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi tarvittavista toimenpiteistä ei voida sitovasti sopia, vaan mainitut kysymykset on viran puolesta ratkaistava ympäristölupapäätöksessä.

Edellä lausutuilla perusteilla lohkon 5 sijainti ei täytä ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaisia toiminnan sijaintipaikan soveltuvuutta koskevia vaatimuksia eivätkä ympäristönsuojelulain 42 §:ssä säädetyt luvan myöntämisedellytykset täyty, joten hakemus on tältä osin hylättävä.

Tuotannossa oleva alue

Tuotannossa olevien lohkojen 1–4 pääasiallisella vaikutusalueella Heinijoessa ja erityisesti sen yläosassa ei ole erityisesti suojeltavia lajeja tai muita erityisiä luontoarvoja. Heinijoen yläosalla vesi erittäin humus- ja fosforipitoista ja kalataloutta koskevien tietojen mukaan Heinijoki on nykyisin kalataloudellisesti merkityksetön heikosta vedenlaadusta johtuen. Muutoinkin Heinijoen veden käyttäminen virkistäytymiseen tai muihin tarkoituksiin on ilmeisen vähäistä.

Seitsemän kilometrin etäisyydellä tuotantoalueelta Heinijoki virtaa Natura 2000 -ohjelmaan sekä luontodirektiivin (92/43/ETY) mukaisena SCI -alueena että lintudirektiivin (79/409/ETY) mukaisena SPA -alueena sisällytetyn Litokairan (FI 1103827) tuntumassa, rajoittuen siihen tai sen alueella. Heinijoen ja Kivijoen yhtymäkohdan jälkeen Kivijoki rajoittuu Litokairaan yli 10 kilometrin matkalla. Litokaira on valittu Natura 2000 -ohjelmaan, koska se on erämaaluonnon suojelun kannalta Suomen merkittävimpiä alueita. Suojelun toteutustavaksi on valittu luonnonsuojelulaki, maa-aineslaki ja metsälaki.

Natura 2000 -verkoston oikeusvaikutuksista valtioneuvoston päätöksessä 20.8.1998 on todettu muun muassa, ettei suojeluohjelman hyväksyminen vaikuta alueen käyttöä koskeviin voimassa oleviin lupiin. Turvetuotannon osalta on todettu, että suojelun kannalta riittävän tehokkaasti käsitellyt tuotantoalueen kuivatusvedet voidaan johtaa tällaisilta alueilta myös Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan vesistöalueeseen tai suojelusuolle. Uusien, käyttöön otettavien turvetuotantoalueiden lupaharkinnassa noudatetaan valtioneuvoston päätöksen mukaan luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksiä.

Karsikkosuon turvetuotantoalueella tuotanto on aloitettu 1990-luvulla. Kuivatusvesien johtamiselle ei aiemmin ole haettu vesioikeuden lupaa tai ympäristölupaa. Tästä syystä Karsikkosuon turvetuotantoa on lupaharkinnassa arvioitava kuten uutta, käyttöön otettavaa tuotantoaluetta, jolloin luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännökset on otettava huomioon lupaharkinnassa.

Ottaen huomioon Karsikkosuon turvetuotantoalueella toteutetut ja tässä päätöksessä annettavat määräykset sekä vesien johtaminen Heinijoessa noin 7 kilometrin matkan ennen Litokairan aluetta sekä Heinijoen laskureitti Litokairan tuntumassa ja osittain sen reuna-alueella ympäristölupavirasto arvioi, että hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetulla tavalla merkittävästi heikennä Litokairan niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi se on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Karsikkosuolta johdettavien vesien vaikutukset Kivijoessa ovat enää verrattain vähäiset ja rajoittuvat suhteellisen suppealle alueelle.

Tuotantoalueen koko, käytettävät vesiensuojeluratkaisut, toiminnan jatkuminen enää muutamia vuosia sekä Heinijoen vähäinen kalataloudellinen ja muu merkitys huomioon ottaen Karsikkosuolta johdettavat vedet eivät ennalta arvioiden aiheuta niin merkittäviä vaikutuksia Heinijoessa, että lupaa ei voitaisi myöntää.

Toiminnasta voi aiheutua melua lähinnä toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä. Kohtuuttomat meluhaitat tuotantoalueen lähiasutuksen pihapiirissä voidaan kuitenkin riittävästi ehkäistä lupamääräyksestä 10 ilmenevin määräyksin.

Pölyhaittoja aiheutuu todennäköisesti ajoittain tuotantolohkon 1 koillisosasta noin 200 metrin etäisyydellä sijaitsevan tilan RN:o 2:532 pihapiirissä. Myös lohkot 2 ja 4 sekä aumat 2 ja 3 sijaitsevat ainoastaan muutamien satojen metrien etäisyydellä tilan pihapiiristä.

Ympäristölupavirasto arvioi, että kohtuuttomat pölyhaitat tilan RN:o 2:532 pihapiirissä voidaan ehkäistä lupamääräyksestä 8 ilmenevin määräyksin ja kun otetaan huomioon, että hakijan mukaan toiminta lohkoilla 1–4 jatkuu enää muutamia vuosia, jonka jälkeen alueen siirryttyä uuteen käyttömuotoon pölyvaikutukset voivat hävitä kokonaan. Muutoin ympäristön maankäyttö huomioon ottaen pölystä ei ennakolta arvioiden aiheudu merkittävää haittaa.

Kun otetaan huomioon Karsikkosuon ja sen ympäristön tila ja käyttö, tuotantoalueelta tulevien päästöjen ehkäiseminen ja rajoittaminen tässä päätöksessä määrättävällä tavalla, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden vaarantumista, yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista ympäristössä tai kohtuutonta rasitusta naapuritiloilla.

Lupamääräysten perustelut

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Vesistöpäästöjen rajoittamiseksi tuotantoalueelta johdettavat vedet puhdistetaan pintavalutuskentällä, minne vedet pumpataan laskeutuksen jälkeen.

Pintavalutusta pidetään yleisesti tehokkaimpana turvetuotantoalueelta johdettavien vesien puhdistusmenetelmänä. Näin ollen tässä päätöksessä määrättävät vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavat määräykset vastaavat ympäristönsuojelulain 4 ':ssä säädettyä yleistä periaatetta, jonka mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Koska tuotantoalueen läheisyydessä on asuttuja tiloja, annetaan lupamääräyksessä 8 meluhaittojen vähentämiseksi rajoitukset.

Tuotantoalueen välittämässä läheisyydessä ei ole muuta sellaista maankäyttöä tai erityisiä luontoarvoja, jotka voisivat häiriintyä tuotannosta aiheutuvasta melusta ja pölystä, mistä syystä muilta osin yleisluonteiset määräykset ovat riittävät.

Häiriötilanteita varten annetaan tavanomaiset varautumismääräykset. Yksityiskohtaisten määräysten tai ohjeiden antaminen kuuluu asianomaisille viranomaisille.

Muut määräykset annetaan valvonnallisista syistä.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

Ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin (506/2002) mukaan muun muassa toiminnan käyttö- ja päästötarkkailusta on annettava määräykset lupapäätöksessä.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin perusteella toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ympäristöä kuormittavan toiminnan harjoittajan on tarkkailtava erityisesti päästöjä, jotka ovat ympäristövaikutusten syntymisen kannalta keskeisimmässä asemassa.

Tarkkailua koskeva määräys sisältää käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailun. Käyttötarkkailuun kuuluu käyttöpäiväkirjan pito, puhdistuslaitteiden toiminnan tarkkailu ja yleensä toiminnan seuraaminen niin, että se tapahtuu lupamääräysten mukaisesti ja ympäristökuormitus jää mahdollisimman vähäiseksi.

Päätöksen liitteenä oleva päästötarkkailuohjelma on tarkoitettu tuottamaan tietoa vesistöön joutuvasta kuormituksesta kaikissa olosuhteissa ja toiminnan eri vaiheissa. Lapin ympäristökeskus voi tarkentaa ohjelmaa. Oleelliset muutokset edellyttävät luvan muuttamista.

Vaikutustarkkailun vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelman vahvistaminen ja muuttaminen määrätään tehtäväksi asianomaisen valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Voimassa olevat yhteistarkkailuohjelmat ovat voimassa, kunnes uudet ohjelmat tulevat voimaan.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

1. Lapin ympäristökeskus vaatimus evätä lupahakemus lisäalueen osalta otetaan huomioon ympäristöluparatkaisusta ja sen perusteluista ilmenevästi.

Toiminnan järjestämistä tuotannossa olevalla alueella koskevat vaatimukset otetaan huomioon lupamääräyksistä ilmenevästi.

Lupamääräysten tarkistamista koskevan vaatimuksen osalta ympäristölupavirasto toteaa, että hakemuksessa esitetyn arvion mukaan lohkoilla 1–4 tuotanto jatkuu vielä noin 5 vuoden ajan. Tällä perusteella mahdolliset lupamääräysten tarkistamista sekä toiminnan lopettamista varten tarvittavia määräyksiä koskeva hakemus on syytä velvoittaa tehtäväksi vuoden 2008 loppuun mennessä ympäristölupavirastossa vireille saatettavana hakemusasiana.

2. Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksen vaatimuksesta järjestää kalatalouden tarkkailu Ranuanjoessa ja Siuruanjoessa ei ole tarpeen lausua ympäristöluparatkaisu huomioon ottaen.

3. Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimuksesta ottaa lupaharkinnassa huomioon lisäalueen eteläosan linnusto ns. lintudirektiivin liitteen I lajeille ei ole tarpeen lausua, koska hakemus lisäalueen osalta hylätään.

Työskentelyaikojen antamista koskeva määräys otetaan huomioon lupamääräyksestä 8 ilmenevästi.

Suojavyöhykettä koskevan vaatimuksen osalta ympäristölupavirasto viittaa hakijan esittämiin toimenpiteisiin pölyhaittojen ehkäisemiseksi, joiden mukaan tuotantoalueen ja asutuksen väliin jätetään suojavyöhyke.

4. Lapinrajan kylät ry:n ja Elämyksiä Lapista -hankeorganisaation esittämien mielipiteiden osalta ympäristölupavirasto toteaa, että päätöksen mukaisessa toiminnassa tuotantoalueelta tulevat vedet johdetaan Heinijokeen.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Lupa myönnetään toistaiseksi voimassa olevana.

Tarvittaessa ympäristölupavirasto voi ympäristönsuojelulain 58 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on vuoden 2008 loppuun mennessä tehtävä ympäristölupavirastolle lupamääräysten tarkistamista ja toiminnan lopettamisen jälkeen tarvittavia toimia koskeva hakemus uhalla, että ympäristölupavirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemuksessa on esitettävä yhteenveto tuotantomäärästä tuotantokausittain, selvitys toiminnan vaikutuksista, tarkkailua ja mahdollisia erillisselvityksiä koskevin yhteenvedoin sekä ehdotus tarvittavista toimenpiteistä vahinkojen poistamiseksi tai korvaamiseksi. Hakemuksessa on myös esitettävä käyttöpäiväkirjan vuosiyhteenvedot. Lisäksi hakemukseen on liitettävä tarvittavat selvitykset ja suunnitelmat ympäristökuormituksen vähen-

tämiseksi toteutusaikatauluineen sekä soveltuvin osin muut ympäristönsuojeluasetuksessa määrätyt selvitykset.

Hakemuksessa on myös esitettävä selvitys tuotannosta poistuneiden alueiden tilasta ja jälkikäytöstä, tarvittavista toimista alueelta tulevan pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä toiminnan lopettamisen jälkeisten vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 56 §:n nojalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä toiminnan aloittamista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6 §, 41 §, 42 § 1 ja 2 momentti, 43 § 1 ja 3 momentti, 45 § 1 momentti, 46 § 1 ja 3 (506/2002) ja 4 momentti, 55 § 2 momentti, ja 90 §

Jätelaki 4 § ja 6 §

Valtioneuvoston päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 –verkoston hyväksymisestä (20.8.1998)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 1 700 euroa.

Perustelu

30–300 hehtaarin suuruista turvetuotantoaluetta koskevan lupa-asian käsittelymaksu on 1 700 euroa.

Oikeusohje

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista (1416/2001)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Matti Hepola

Mauri Kerätär

Juhani Itkonen

Valtteri Niskanen

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristölupaviraston johtaja Matti Hepola puheenjohtajana sekä ympäristöneuvokset Mauri Kerätär ja Juhani Itkonen. Asian on esitellyt esittelijä Valtteri Niskanen.

VN/sr

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 08 – 5348 500

Liitteet

Liite 1 Valitusosoitus
Liite 2 Tarkkailumääräykset

Liite 1

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen ympäristölupavirastoon.

Valitusoikeus

Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika

Valitusaika päättyy **4.3.2004,** jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen ympäristölupavirastossa.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- ympäristölupaviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@om.fi)
- miltä kohdin ympäristölupaviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia ympäristölupaviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Isokatu 14, 6. kerros
postiosoite:	PL 113, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde (08) 5348 500; telekopio (08) 5348 550
sähköposti:	kirjaamo.psy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 80 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Liite 2

KARSIKKOSUON TURVETUOTANTOALUEEN TARKKAILUMÄÄRÄYKSET

Käyttö- ja päästötarkkailu

Karsikkosuon turvetuotantoalueen tarkkailu on suunniteltava siten, että puhdistuslaitteiden toimivuus ja teho sekä tuotannosta aiheutuvat brutto- ja nettopäästöt voidaan laskea tai arvioida riittävällä tarkkuudella kaikissa sää- ja virtausoloissa eri vuodenaikoina.

Käyttötarkkailu

Työmaalla on pidettävä käyttöpäiväkirjaa, johon merkitään kaikki maaperään, vesistö- ja ilmakuormitukseen (tuulen voimakkuus ja suunta) sekä meluun vaikuttavat seikat ja jätehuoltoa koskevat toimet sekä valvonta- ja tarkastuskäynnit ja näytteenottotiedot. Merkinnät on tehtävä Lapin ympäristökeskuksen ohjeiden mukaan. Tuotantokausittain siihen on tehtävä yhteenveto ympäristönsuojelutoimista sekä tuotetun turpeen laadusta ja määrästä. Päiväkirjan on oltava nimetyn henkilön vastuulla. Tarvittaessa käyttöpäiväkirja ja sen vuosiyhteenveto on esitettävä valvoville viranomaisille. Päiväkirja ja vuosiyhteenvedot on säilytettävä niin kauan, kuin tuotantoa harjoitetaan.

Päästötarkkailu

Virtaamanmittaus

Pintavalutuskentältä purkautuva vesimäärä on mitattava tai arvioitava Lapin ympäristökeskuksen ohjeiden mukaisesti.

Tarkkailu

Karsikkosuon päästötarkkailu toteutetaan lupakauden aikana vähintään yhtenä vuotena.

Näytteenottopaikat

Vesinäytteet otetaan tuotantoalueelta vesistöön johdettavasta päästöstä.

Näytteenottotiheys

Näytteet on otettava 1.11.–31.3. kerran kuukaudessa ja 1.4.–31.10. kahden viikon välein.

Määritykset

Näytteistä tehdään joka kerta vähintään seuraavat määritykset:

pH, sähkönjohtavuus, väri, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kokonaisfosfori (Kok.P) ja kokonaistyppi (Kok.N).

Lisäksi näytteistä määritetään 1.4.–31.10. välisenä aikana vähintään joka toisella näytteenottokerralla fosfaattifosfori (PO_4-P), ammoniumtyppi (NH_4-N) nitraatti- ja nitriittitypen summa (NO_3+NO_2-N) ja rauta.

Rankkasateiden aiheuttamien päästöjen tarkkailu

Välittömästi merkittävien rankkasateiden jälkeen on tarkkailuvuotena tuotantokaudella otettava näyte vesistöön lähtevästä vedestä pintavalutuskentän alapuolelta ja mitattava virtaama. Näytteen voi ottaa luvan saajan edustaja ja näyte on toimitettava viipymättä laboratorioon, jossa siitä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyppi ja $COD_{Mn.}$ Ympäristökeskus voi antaa tarkemmat ohjeet näytteenotosta.

Puhdistuslaitteiden toiminnan tarkkailu

Vaikutustarkkailu

Vesistötarkkailu on tehtävä Lapin ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla ja kalataloustarkkailu Lapin työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla. Vesistö- ja kalataloustarkkailu on pyrittävä järjestämään yhteistarkkailuna.

Raportointi

Päästö- ja vesistötarkkailun kunkin näytteenottokerran tulokset toimitetaan viipymättä, viimeistään kuukauden kuluttua näytteenotosta Lapin ympäristökeskukselle ja Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lisäksi tarkkailutiedot lähetetään ympäristökeskukselle sähköisessä muodossa siirrettäväksi ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ympäristökeskuksen kanssa sovittavalla tavalla.

Päästö- ja vesistötarkkailusta on laadittava vuosittain yhteenvetoraportti. Päästötarkkailun yhteenvetoraportti on lähetettävä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä ja vesistötarkkailun yhteenvetoraportti huhtikuun loppuun mennessä edellä mainittujen viranomaisten lisäksi Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Raportit voivat olla osana yhteistarkkailuraporttia.

Kalataloudellisen tarkkailun tuloksista on laadittava yhteenvetoraportti ja toimitettava se Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselle sen määrääminä aikoina ja lisäksi Lapin ympäristökeskukselle ja Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Raportissa on hyödynnettävä kertynyt vesistötarkkailuaineisto sekä mahdolliset erillistutkimukset.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa on käytettävä vahvistettuja standardeja tai muita Lapin ympäristökeskuksen hyväksymiä menetelmiä.

Tarkkailua koskevissa yhteenvetoraporteissa on tulosten lisäksi esitettävä tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa on esitettävä tarpeelliset tarkkailun tarkentamis- ja muutossuositukset.